Éljen Augusztus 23, Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának huszonötödik évfordulója!

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSAGA
ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXV. évfolyam, 7600. szám | Péntek, 1969. augusztus 22. | 4 oldal, 30 bani

Kitüntetések az Államtanácsnál

Csütörtök reggel Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsánál ünnepélyes külsőségek között átnyujtották A haza felszabadulásának 25. évfordulója Érdemérmet, valamint Románia Szocialista Köztársaság több érdemrendjét és érdemérmét.

Az ünnepségen részt vett az RKP KB Állandó Elnökségének több tagja, a Végrehajtó Bizottság több tagja és póttagja, az Államtanács és a Minisztertanács számos tagja, az RKP KB számos tagja és póttagja, központi intézmények és társadalmi szervezetek vezetői, hazai munkásmozgalmi veteránok, tudományos, müvészeti és kulturális dolgozók.

Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának rendelete alapján, a haza felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a fasizmus ellen, az ország felszabadulásáért, az antihitlerista háboruban, a népi demokratikus hatalom megteremtéséért és a szocializmus romániai épitéséért vivott harcban szerzett rendkivüli érdemeiért. A haza felszabadulásának 25. évfordulója Érdemérmet adományozták **NICOLAE CEAUŞESCU** elvtársnak, a Román Kommunista Párt főtitkárának, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elnökének.

A jelenlévők hatalmas tapsa közepette a kitüntetést Dumitru Petrescu elvtárs, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagja, az Államtanács alelnöke nyujtotta át.

★

Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának rendelete alapján a 25. felszabadulási évforduló alkalmából, a fasizmus ellen, az ország felszabadulásáért, az antihitlerista háboruban, a népi demokratikus hatalom megteremtéséért és a szocializmus romániai épitéséért vivott harcban szerzett rendkivüli érdemekért A haza felszabadulásának 25. évfordulója Érdemérmet adományozták a következő elvtársaknak: Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnaraş, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeţ, Maxim Berghianu, Florian Dănălache, Constantin Drăgan, Emil Drăgănescu, Fazekas János, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vîlcu, Ştefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Miu Dobrescu, Aurel Duca, Gere Mihály, Ion Iliescu, Ion Ioniţă, Király Károly, Vasile Patilineţ, Dumitru Popa, Ion Stănescu.

A kitüntetéseket Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke nyujtotta át.

A szocializmus épitésének müvében szerzett különleges érdemekért, a haza felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Románia Szocialista Köztársaság érdemrendjeit és érdemérmeit adományozták 353 elvtársnak.

A Haza Felszabadulásának XXV. Évfordulója Érdemérmet számos elvtárs kapta még meg az RKP KB több tagja és póttagja, az Államtanács és a kormány több tagja, megyei pártbizottságok első titkárai, régi munkásmozgalmi aktivisták, gazdasági és kulturális téren, tömeg- és társadalmi szervezetekben tevékenykedő aktivisták, iparvállalatokban, állami és szövetkezeti mezőgazdasági egységekben tevékenykedő dolgozók.

Ugyanezen ünnepség keretében Nicolae Ceauşescu elvtárs átnyujtotta az Érdemes tudós, Érdemes egyetemi tanár, Érdemes tanár és Érdemes tanitó cimeket egyes tanerőknek a tanulók és a diákok oktatása és nevelése terén kifejtett kiváló tevékenységük, valamint a hazai oktatás és kultura fejlesztéséhez való hozzájárulásuk elismeréseként.

Románia Szocialista Köztársaság érdemes tudósa cimmel tüntettek ki 12 elvtársat;

Románia Szocialista Köztársaság érdemes egyetemi tanára cimmel 31 elvtársat;

Románia Szocialista Köztársaság érdemes tanára cimmel 50 elvtársat;

Románia Szocialista Köztársaság érdemes tanitója cimmel 14 elvtársat.

A magas kitüntetéseket megköszönte **Ion Potoceanu** elvtárs, a galaci kohászati kombinát vezérigazgatója, **Zaharia Stancu** akadémikus, az Irószövetség elnöke, **Horia Hulubei** akadémikus, **Ioan D. Chirescu** zeneszerző, **Costache Ţiulescu** munkásmozgalmi veterán és **Marcel Dobre**, a gîrbovi (Ilfov megye) mezőgazdasági termelőszövetkezet elnöke.

A kitüntetések átadási ünnepségének befejezéseként **NICOLAE CEAUŞESCU** elvtárs beszédet mondott:

Tisztelt elvtársak!

Engedjék meg, hogy a párt Kö ponti Bizottsága, az Államtaná és a kormány nevében tiszta szi ből gratuláljak önöknek, mind zoknak, akiket ma érdemrendd és érdeméremmel, valamint Romá nia Szocialista Köztársaság m kitüntetéseivel tüntettek ki.

E kitüntetések adományozá azt jelenti, hogy a párt, az Állan tanács és a kormány értékeli önök, a ma kitüntetettek munkájá amelyet a szocialista társadalmu fejlesztési programjából önök háruló feladatok megvalósitásá végeznek.

Nehéz konkrétan utalnom min azokra a tevékenységi területek amelyeket önök képviselnek me akkor hosszu beszédet kellene ta tanom. Hangsulyozni szeretné azonban azt, hogy a párt nagy értékeli a párt- és állami aktivi ták, tudományos és kulturális d gozók, munkások, parasztok, ill galitásbeli aktivisták kifejtett er feszitéseit. Meggyőződésünk, ho a jövőben is fáradhatatlanul fo nak küzdeni a X. pártkongressz határozataiból rájuk háruló felad tok teljesitéséért.

Egyre nagyobb sikereket kiv nok munkájukhoz, jó egészség és boldogságot elvtársak! (Hos szan tartó erős taps.)

Az ünnepség után Nicol Ceauşescu elvtárs és a többi pár és államvezető meleg elvtársi lé körben elbeszélgetett a kitünt tettekkel.

★

Államtanácsi rendelet alapjá Augusztus 23 tiszteletére 3400 el társat tüntettek ki Románia Sz cialista Köztársaság érdemrendj vel és 1500-at érdemérmekkel. haza felszabadulásának 25. évfo dulója érdemérmet csaknem ezer elvtársnak adományozták.

Csütörtökön a fővárosban és ország más városaiban ünnepély sen átnyujtották a kitüntetések

Huszonöt fényév

Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának negyedszázados évfordulóját ünnepeljük. Szivünkben ott lüktet még a Román Kommunista Párt történelmi jelentőségü X. kongresszusának erőteljes visszhangja. A kommunisták legfelsőbb fóruma a párt, csodálatos népünk zsenialitásából és alkotó erejéből eredő bölcsességgel dolgozta ki hazánk fejlődésének grandiózus tervét a következő évtizedre, körvonalazta a haza ragyogó jövőjét. A huszonöt év magaslatáról fürkészszük a jövőt és látjuk valóraválni a párt programjába foglalt célkitüzéseket, pártunkét, amely megacélozta népünk erejét és szárnyat adott gondolatainak.

A Kárpátok vonulatától a kék Dunáig, egész országunkban mindenütt ünnepelnek. A beteljesülő eszmények felemelő érzésével, optimizmussal, a haza arany jövőjébe vetett teljes bizalommal, szeretett pártunk képével a szivében, a román nép ma Augusztus 23 nagy ünnepét magasztalja. Évek, évtizedek mulnak el, századok tünnek tova az idő medrében, nemzedékek követik egymást és adják át egymásnak az alkotómunka zászlaját, társadalmunk gyors léptekkel halad a fejlődés és a civilizáció utján, de Augusztus 23-a marad mindörökké az a tüz- és fényoszlop, amelyre utódaink feltekintenek. Az eseményekben gazdag és hősi negyedszázad, az ezalatt elért megvalósitásaink izzó életünk, lelkesedésünk és alkotó készségünk momentumai maradnak.

1944 augusztusa a román nép életének sorsdöntő pillanata, mely gyökeres változást jelentett zaklatott történelmében.

„Ez a negyedszázad — mutatnak rá a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának X. kongresszusra vonatkozó Tézisei — a román társadalom történetében a legmélyrehatóbb társadalmi-politikai változásokat, a nemzeti és társadalmi szabadságeszmék beteljesülését, a tömegek anyagi és szellemi jólétét hozta. Örökre megszüntettük az ember ember általi kizsákmányolását, felszámoltuk a kizsákmányoló osztályokat; a szocializmus véglegesen győzedelmeskedett hazánk földjén. A román nép, a párt vezetésével, hatalmas virágzó gazdaságot teremtett, biztositotta a termelőerők lendületes fejlődését, valóraváltotta a szocialista iparositásnak, a mezőgazdaság fejlesztésének és korszerüsitésének, a haza összes honpolgárai életszinvonala emelésének politikáját".

A haza felszabadulásának nagy nemzeti ünnepe a dolgozók emlékezetébe idézi a negyedszázaddal ezelőtt végbement dicsőséges eseményeket. Élénken él mindannyiunk emlékezetében az a forró nyár, amely alapjában megváltoztatta a nép sorsát. A kommunista párt — maga köré tömöritve valamennyi hazafias erőt — kezdeményezője, szervezője és vezetője volt az 1944 augusztus 23. fegyveres felkelésnek, amely kivezette Romániát a szovjetellenes háboruból és az Antonescu-rendszer megdöntéséhez vezetett. Ennek nyomán hazánk csatlakozott az antifasiszta koalicióhoz, hazánk felszabaditásáért és a hitlerista Németország szétzuzásáért vivott harcához. A román nép egész katonai és anyagi potenciáljával részt vett az antifasiszta háboruban. A román hadsereg, forró hazafiságtól lelkesitve, vállvetve harcolt a

(Folytatása a II. oldalon)

Ma, augusztus 22-én, 10 óra körül, rádió- és televizióállomásaink egyenes adásban közvetitik Románia Szocialista Köztársaság Palotája Terméből a haza fasiszta iga alóli felszabadulása 25. évfordulójának szentelt nagynemzetgyülési jubileumi ülésszakot.

Ugyancsak ma, 20 óra körül, a televizióállomások egyenes adásban közvetitik Románia Szocialista Köztársaság Palotája Terméből a nagy nemzeti ünnepünk alkalmából rendezett diszelőadást.

Augusztus 23-án 8 óra körül, rádió- és televizióállomásaink egyenes adásban közvetitik a haza fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére rendezett katonai parádét és a fővárosi dolgozók felvonulását.

Az Arad megyei néptanács jubileumi ülésszaka hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére

Unnepi, lelkes légkörben került sor tegnap délután a helyi állami szinház nagytermében az Arad megyei néptanács jubileumi ülésszakára, amelyet Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére tartottak.

A szinpad hátterét Románia Szocialista Köztársaság XXV-ös számmal diszitett térképe uralta, amelyet nemzetiszinü és vörös zászlók, az ország és a párt cimerei övezték. E fölött az 1944—1969 ünnepi évszámok emlékeztettek a felszabadulás óta eltelt negyedszázadra, arra a dicsőséges évfordulóra, amelyet az egész nép ünnepel.

Az elnökségben — élénk taps közepette — a következő elvtársak foglaltak helyet: Haş Teodor, az RKP KB tagja, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, a megyei néptanács elnöke, Zimbran Pascu, a megyei néptanács első alelnöke, Mocuţa Ştefan, az RKP Arad megyei bizottságának titkára, Bordea Dumitru, az RKP Arad megyei bizottságának tit-

(Folytatása a II. oldalon)

Haş Teodor elvtárs beszéde

(Rövidített szöveg)

Tisztelt elvtársak!

Ebben az esztendőben Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulóját — hazánk történetének ezt a sorsdöntő eseményét — abban a lelkes munkalégkörben ünnepeljük, amelyet a párt X. kongresszusa váltott ki; a dolgozók azon rendithetetlen elhatározásának a légkörében, hogy valóra váltják a kongresszuson megállapitott célkitüzéseket és feladatokat. A X. pártkongresszus, melynek munkálatai nemrég értek véget, uj, minőségileg magasabb szakaszt jelent a szocializmus hazánkban való felépitésének egész müvében.

Az 1944 augusztus 23.-i emlékezetes esemény betetőzése annak a harcnak, amelyet a román nép évszázadok során folytatott a kizsákmányolás és elnyomás ellen, a szabadságért és nemzeti függetlenségért, a társadalmi haladásért és az ország fejlődéséért. Olyan feltételek között, amikor a reakciós burzsoá-földesuri körök katonai fasiszta diktaturát juttattak hatalomra, mely felszántolta az utolsó demokratikus szabadságjogokat és a német imperializmus karjaiba vetették és a szovjetellenes háboruba taszitották az országot — a munkástömegek, a széles társadalmi-politikai rétegek cselekvő részt vállaltak a fasiszta agresszió és a háboru elleni harcból a haza szabadságáért. Hangot adva az ország lakossága nagy többsége törekvéseinek és az őket foglalkoztató gondolatoknak, a Román Kommunista Párt — a nép létérdekeinek rettenthetetlen zászlóvivője — vezette a hitlerellenes ellenállást, a fasiszta iga alól való felszabadulásért folyó harcot és bebizonyitotta, hogy nemzeti felelőssége magaslatán áll. A Román Kommunista Párt történelmi érdeme, hogy sikerült megvalósitania a munkásosztály akcióegységét, megtalálta az utat az összes antifaszista erőkkel való együttmüködéshez a katonai fasiszta diktatura megdöntéséhez, Romániának a szovjetellenes háboruból való kivonásához és az antihitlerista szövetséghez való csatlakozásához. E politika eredménye a munkásegységfront meg-

(Folytatása a II. oldalon)

MAGASRANGÚ KATONATISZTEK ELŐLÉPTETÉSE

Csütörtök délelőtt a Köztársasági Palotában ünnepélyes keretek között tábornokokat neveztek elő, s vezérőrnagyi és ellentengernagyi rangra emelték a Fegyveres Erők Minisztériumának, az Állambiztonsági Tanácsnak és a Belügyminisztériumnak több ezredesét és 1. osztályu kapitányát. Előléptették nyugalmazott és tartalékos tábornokokat és ezredeseket is.

Az ünnepségen részt vettek a következő elvtársak: Nicolae Ceauşescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Dumitru Petrescu, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeţ, Manea Mănescu, Vasile Patilineţ, Ion Ioniţă vezérezredes, a fegyveres erők minisztere, Ion Stănescu, az Állambiztonsági Tanács elnöke, Cornel Onescu belügyminiszter, Péterfi István, az Államtanács alelnöke.

Constantin Stătescu, az Államtanács titkára felolvasta Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának törvényerejü rendeleteit, amelyek értelmében:

Vezérezredessé léptették elő a következő altábornagyokat: Ţircă D. Stelian, Nicolescu V. Marin, Sandru T. Constantin, Lupescu N. Cristian, Constantin Vitus, Manu I. Stan.

Altábornaggyá léptették elő a következő vezérőrnagyokat: Dincă N. Ion, Milea Gh. Vasile, Florescu Gh. Haralambie.

Vezérőrnagyi és ellentengernagyi rangra emelték a következő ezredeseket és I. osztályu kapitányokat: Popescu G. George, Verman Gh. Dumitru, Dumitru I. Dumitru, Truţă E. Florian, Antoniu D. Constantin, Augustin I. Alexandru, Pălimariu H. Mihai, Gomoiu I. Gheorghe, Nicolae Gh. Tudor, Topliceanu G. Iuliu, Antone P. Marin, Ungureanu V. Ilie, Hortopan S. Ion, Lavric Gh. Gheorghe, Dragu I. Marin, Căciulă S. M. Nicolae, Agafiţei N. Mihai, Gatană N. Gheorghe, Popa P. Dimitrie, Baciu T. Toader, Onofrei G. Ştefan, Vasile I. Gheorghe, Andriescu M. E. Eugen, Atanasiu I. Dumitru, Ştefănescu D. Cristache, Iliescu R. Napoleon, Lupu M. Serban, Bălteanu D. Polixenie, Diaconescu Constantin, Dumitru G. Mirc Sava I. Gheorghe, Marin Gh. Gh orghe, Plati M. Corneliu, Cu Gh. Ioan, Popa I. Gheorghe, G nea St. Ion, Diaconescu I. Ovid Borşan I. Dumitru, Moga D. Gh orghe, Bucur I. Nicolae, Ardele T. F. Teodor, Moldoveanu I. Je Ristea I. Gheorghe, Angelescu Gheorghe, Calomfirescu P. G. I Vlăsceanu H. Haralambie, Tăur cu S. Viorel, Sprincenatu I. Co stantin, Romanescu N. Dumit Vîlceanu G. Marin, Barluţiu Aurel, Aron D. Mihai, Horia Traian.

Vezérezredessé léptették Cambrea G. Nicolae nyugalmaz altábornagyot.

Altábornaggyá léptették elő Z haria V. Gheorghe tartalékos zérőrnagyot és Dumitrescu G. Polichron, valamint Rădulescu Edgar nyugalmazott vezérőrnagy kat.

Vezérőrnagyi rendfokozatot k pott Bădică M. Ilie tartalékos redes és Blaga Gh. V. Trai Chercea Gh. Nicolae, Danacu Vasile, Furtunescu Gh. Traian, nescu Gh. Iosif, Ionescu R. S te, Mălinescu G. Aurel, Manolac C. Alexandru, Nichita I. Manc Ostroveanu I. Gheorghe, Popes A. E. Anton, Stefan F. Tăna Teodorescu N. Nistor, Tăutu Teodor, Furtureanu V. Gheorg Zălaru S. Constantin, Zecheru Constantin nyugalmazott ezre sek.

Az előléptetettek nevében N COLAE TUDOR vezérőrnagy e ket mondotta: Engedjék meg, ho az előléptetett kollegáim neveb meleg köszönetet mondjak a pá és államvezetőségnek, önnek N colae Ceauşescu elvtárs, népü tisztelt vezetőjének, az iránt tanusitott megtiszteltetésért és b zalomért.

Mi ebben munkánknak a p rancsnokságoknak és vezérkaro nak az értékelését látjuk. Fegyv res erőink káderei, akiket a pá ismer és értékel, állandóan érz a párt és a kormány rendkivi

(Folytatása a 2. oldalon)

HUSZONÖTÉVESEK

Mikor a tolóajtó tompa robajjal becsapódott a vadonatuj, kongó vagon oldalán, a fiatalember lehuzta védőkesztyüjét, leeresztette a hegesztőpisztolyt, kiegyenesedett szusszanni egyet. Nem tudom mit szólt volna, ha elmondom, mire gondoltam: akkor született, amikor Európában még emberekre csapódtak robajjal a vagonajtók, s a rohanó szerelvények kattogását tulharsogta a bennrekedtek tehetetlen orditása.

Akkor indultak az utolsó szerelvények.

Akkor márcsak napjaik, óráik, perceik voltak hátra.

☆

Huszonöt év...

Egy emberöltő egyharmada.

Az emberiség történetében egy szemvillanás. Volt olyan negyedszázad, ami nyomtalanul lepergett, jellegtelenül elsikkadt. Nemcsak azért, mert nem fűznek hozzá személyes emlékek. És volt huszonöt év, amelynek a mai huszonötévesek szemtanui voltak. Első lépéseik az akkor születő világ első lépteivel estek egybe, amelyeket apáik irányitottak. Aztán megtanultak saját lábukra állni.

Huszonötévesek. Egyidősek a mával.

☆

Ha nem tudnám korát, csodálkoznék, miket mond a vézna, intelligens tekintetü fiatal férfi. Logikus, okos, tiszta mondatok. Látszik, tudja mit akar: igen, értem már mit, hogyan és miért. És elhiszem, hogy az átmenet a fiatalos meggondolatlanság és a felnőttes komolyság között még nem teljes, de ebben a korban már mindenkinek be kell állnia a maga helyére, igen. Családot kell alapitania, otthont teremteni, gyermeket nemzeni.

Toma Florea nem most kezdi az életet. Kilenc éve dolgozik, két gyermek apja, három éve párttag. A legérdekesebbnek azt találom, ahogy a „fiatalokról" beszél, a nála pár évvel fiatalabbakról, mintha másik nemzedék volna. Higgadtan, megfontoltan. Persze nem az „ezek a mai fiatalok" stilusban, de birálatban sem fukarkodik. A mesterség titkait, a közösségben élnitudás elveit mindenkinek el kell sajátitania. Nincs mentség, nincs kivétel. Azért születtünk, hogy éljünk, dolgozzunk, boldogok legyünk, egy pár lépéssel előbbre vigyük az emberiséget.

— Ennyi?

— Körülbelül.

Család, gyerek, munka, szervezeti vonalon ráháruló feladatok. Nemsokára uj munkakör, csillog a szeme, több lehetőség lesz képzeletének hasznositására.

Vége a váltásnak, lekerül a festékfoltos munkaruha, egy pár tulóra következik a 60 lépés hosszu, 20 lépés széles kiskertben. „Ez az én reszortom. A feleségemet nagyon elfoglalják a gyerekek".

— Mondja, van valami egyáltalán, ami nem érdekelné?

— Szereti a munkáját?

Secară Maria egy kis megütközéssel fogadja a kérdést. Könnyü, tiszta, érdekes, miért ne szeretné. „Az üzem pulzusán tartjuk a kezünket. Nálunk rögtön látszik, ha valami nincs rendben".

— Hogy élnek a huszonötévesek?

A hangja kicsit bizonytalan. Talán a kérdés tul általános.

— A nagy többség, azt hiszem, igazi életet él, s vannak, akik tengnek-lengnek egyik napról a másikra. Igen, lányok, fiuk egyaránt. Hogyne, sorolom a bizonyitékokat...

— Milyen tulajdonságai alapján választotta ki udvarlóját?

— Komoly, szeret, és ő is két gyermeket akart. A nagyobbik legyen fiu...

— Mit gondol, őszinték a mai fiatalok?

— Jó lenne, ha mindenki nyilt, becsületes, önmagával szemben nagyon igényes lenne. Erre tanitott a huszonöt év.

☆

A kékes, vakitó láng falánk sistergéssel mar bele a vasba, szikrák röppködnek, kénytelen vagyok elforditani a fejem.

— Nem könnyü mesterség. Higgye el, nem könnyü. És felelősségteljes. Mi az utolsó simitásokat végezzük, mondhatnám kozmetikázunk. Csak magas kategóriáju, igényes munkát végzünk. Nehéz olyan emberekkel, akik nem értenek tökéletesen a szakmájukhoz.

A csoportvezető, Păianu Leontin panaszkodik csoportja néhány tagjára, másokra is, a sántitó anyagellátásra, a kolaborálás megszervezésére, a formális előléptetésre. A tegnapi módszerekkel ma már nem lehet. Az üzem, az ország érdeke. Felnőttünk, tanultunk és tovább kell lépnünk.

Munkatársa összeillesztett két acélrugót valahol a tengely körül, s a falánk láng sisteregve izzitja pirosra.

★

Láttam huszonöt évest katedra mellett, elbüvölt kisdiákok előtt, falusi orvost, gondterhelten pólyás csecsemő fölé hajolva, egyszerü és fortélyos, fantáziadus fiatalokat. Földön járókat és álmodozókat. Tegnapjuk még alig van. A jelenben, a jövőnek élnek. Hogyan? Farkas Árpádnak, aki az alábbi sorokat irta, elhiszem: ő is huszonöt éves.

„Hát igy élek. Én ébresztem a hajnali
szelet, én röptetem szét a csillagok
piros katicaborgárkáit, küldöm
morajos,
hosszu utjára a hangot.
Delejes vad zuhogást akarok,
a munka robajló ritmusai
ropogtassanak,
ők vegyék ormós tenyerükre
ormótlan álmaimat".

JÁMBOR GYULA

Magasrangú katonatisztek előléptetése

(Folytatás az 1. oldalról)

gondoskodását a haza védelmi erejének szüntelen erősítéséről, az egységek és nagyegységek kombattív erejének növeléséről, s a párt politikájához mélységesen ragaszkodó katonai káderek azzal a szenvedélyes munkával válaszolnak erre a gondoskodásra, amelynek célja a nép, a haza és a párt hűséges szolgálata, ujabb eredmények elérése a csapatok kiképzésében, a modern fegyvereket mesterien kezelő harcosok formálása.

Abban, hogy számos tisztet tábornoki rangra emeltek és egyes tábornokokat előléptettek jövőbeli felelősségünk fokozását látjuk a csapatok kiképzéséért, a vezérkarok szervező és vezető képességének tökéletesítéséért, valamint azt a kötelességünket, hogy nagyobb mértékben járuljunk hozzá a hadi tudomány és a hadvezetés művészete, a román katonai gondolkodás fejlődéséhez. Jelentjük a pártnak, az államvezetőségnek, Önnek Nicolae Ceaușescu elvtárs, a fegyveres erők főparancsnokának, minden megteszünk, hogy a nép és a párt hűséges katonáiként odaadással és hűséggel szolgáljuk a hazát, a népet és a pártot.

Nicolae Ceaușescu elvtárshoz, a Román Kommunista Párt főtitkárához, az Államtanács elnökéhez intézve szavait NICOLAE CAMBREA tartalékos vezérezredes a következőket mondotta: Az előléptetett tartalékos tábornokok és tisztek nevében kifejezést adok forró hálánknak és legőszintébb köszönetünknek azért a nagy megtiszteltetésért, amelyben ma részesültünk.

Engedjék meg, hogy ezt a megtiszteltetést — amely életünk alkonyán mérhetetlen melegséggel árasztja el szivünket — ama gondoskodás megható kifejezésének tekintsük, amelyet a párt- és államvezetőség, személyesen Ön Nicolae Ceaușescu elvtárs tanusit azok iránt, akik a felkelés és az antihitlerista háboru idején, később pedig az uj hadsereg megteremtésének munkájában katona módra teljesitették kötelességüket a haza iránt.

Megindultságunk annál erősebb, mivel a nagyraértékelésnek ez a tanujele akkor nyilvánul meg irányunkban, amikor egész nemzetünk — amely egységesebb és erősebb mint bármikor — az uj élet 25. évfordulójának köszöntésére készül, amikor a párt — voltaképpen a nép — nagy tanácsa világosan megmutatta, milyen sokat tettünk, s mi még a tennivalónk, hogy rendületlenül haladjunk a negyedszázaddal ezelőtt megnyitott uj uton.

Büszkék vagyunk rá, hogy a kommunisták hivó szavára beléptünk a felkelők nagy seregébe, hogy a haza történelmének egyik döntő órájában bebizonyithattuk hűségünket a nép iránt, a nép érdekei iránt; boldogok vagyunk, hogy egész életünket a nép ügyének, az ország hűséges szolgálatának szenteltük.

Ebben a felemelő pillanatban az összes veteránok gondolatai és hálája a párt felé, a párt kipróbált vezetősége felé száll, amely megtestesiti mindazt, ami a legjobb, legbölcsebb és leghűségesebb a nép iránt, amely ujabb diadalok, ujabb győzelmek felé vezeti a hazát.

Kérem, engedjék meg, hogy biztositsam a párt- és államvezetőséget, személyesen Önt, Nicolae Ceaușescu elvtárs, hogy mi, veteránok a nép mellett állunk abban a lendületes munkájában, amelyet a X. kongresszus történelmi jelentőségű határozatainak megvalósitásáért folytat, hogy — erőnkhöz mérten — a jövőben is hozzá fogunk járulni drága hazánk, Románia Szocialista Köztársaság további felvirágoztatásához és felemeléséhez.

S minthogy olyan időket élünk, amikor kinyilvánithatjuk gondolatainkat és érzelmeinket, amelyek, őszintén szólva nemcsak egy bizonyos kollektivának — függetlenül annak összetételétől — gondolatai és érzelmei, engedjék meg, hogy habozás és tartózkodás nélkül megmondjuk Önnek, Nicolae Ceaușescu elvtárs, hogy művészi tökélyre vitte a marxista-leninista politikát. Ön ragyogóan gyakorolta az államügyek vezetésének magas tisztségét, meghatározva az állami tevékenység formáit, feladatait és tartalmát.

Tudatában vagyunk annak, hogy Ön teljesen átérzi a román nép politikai realitását és hogy azonosul népi tömegeinkkel, Ön mindenki másnál jobban átérzi a haza iránti, a népünk szocialista vivmányainak megvédése iránti nagy felelősséget, tudatában van a feladatok nagyságának. Mindez Önt jelenlegi történelmi fejlődési szakaszunk legjelentősebb képviselőjévé avatja.

Egész népünk csodálatára Ön teljes mértékben bebizonyitotta, hogy rendelkezik a politikai vezető szükséges erényeivel: felelősségtudat, bátorság a határozatok meghozatalában, állhatatosság a cselekvésben, jellemszilárdság és kiváló emberismeret. Önnek a népi tömegekkel való azonosulásából fakadt az a tény, hogy megértette eszményeiket, véleményeiket és törekvéseiket.

Mélyen megértette a társadalomfejlődés természetes törvényeit, amelyek állandóan irányitották és irányitják Önt legfelsőbb politikai vezetőként kifejtett bámulatra méltó tevékenységében, megvalósitva az egész nép megingathatatlan politikai és erkölcsi összeforrottságát.

Ön magasra emelte és magasra emeli szocialista államhoz méltó természetes törekvéseink és jogaink zászlaját. Abban a történelmi folyamatban, amelyben élünk és amelyet tudományosan és bátran, a marxi-lenini biztos iránytüvel vezet pártunk, élen Önnel, Ceaușescu elvtárs, hazánk a haladás és a civilizáció egyre magasabb csucsaira emelkedik.

Ezért lelkünk mélyéről őszintén kivánunk Önnek hosszu életet, jó erőt és egészséget. Éljen sokáig!

NICOLAE CEAUȘESCU elvtárs az ünnepségen tartott beszédében ezeket mondotta:

Tisztelt elvtársak!

A Párt Központi Bizottsága, az Államtanács és a Minisztertanács nevében tiszta szivből gratulálni akarok Románia Szocialista Köztársaság uj tábornokainak, valamint az előléptetett régebbi tábornokoknak, s egyre nagyobb sikereket kivánni valamennyiüknek tevékenységükhöz. (Taps.)

Egyszersmind gratulálok az összes előléptetett tartalékos vagy nyugalmazott tábornokoknak, a tartalékos vagy nyugalmazott tiszteknek, akik tábornoki rangot kaptak, s jó egészséget kivánok nekik, hogy továbbra is előmozditsák ügyünket — a szocializmus épitését, a haza védelmét. (Élénk taps.)

A tábornoki rang megadása fegyveres erőink nagyszámu törzstisztjének egyaránt jelenti az önök munkájának elismerését és fegyveres erőink általános tevékenységének elismerését. Fegyveres erőink a szocializmus éveiben hatalmas erővé váltak népünk forradalmi vivmányainak, a haza függetlenségének és szuverénitásának megvédésében.

Önök tudják, hogy pártunk és államunk állandóan gondoskodik az ország védelmi képességének növeléséről, fegyveres erőink tevékenységének fejlesztéséről és tökéletesitéséről, a hadsereg egyre fejlettebb technikával való felszereléséről. Most, amikor a haza fasiszta iga alóli felszabadulása 25. évfordulóját ünnepeljük, elmondhatjuk, hogy fegyveres erőink megfelelő müszaki felszereléssel, magas katonai és politikai felkészültségü tisztekkel és tábornokokkal, alaposan képzett katonákkal rendelkeznek, hogy fegyveres erőink képesek bármilyen harci feladat teljesitésére. Meggyőződésünk, hogy hadseregünk összes tisztjei, összes katonái a jövőben is minden erőfeszitésükkel azon lesznek, hogy szüntelenül emeljék harci és politikai felkészültségüket, azért, hogy bármikor teljesitsék magasztos feladatukat a nép forradalmi vivmányainak, a haza függetlenségének és szuverénitásának a megvédését. (Élénk taps.)

Nekünk, mint szocialista országnak, mint a Varsói Szerződés tagállamának, elhatározásunk állandóan fejleszteni fegyveres erőinket, oly módon, hogy az teljesithesse kötelességét egy imperialista agresszió esetén. Szüntelenül fejleszteni fogjuk együttműködésünket a Varsói Szerződés tagállamaival, az összes szocialista országokkal, mert ebben látjuk minden szocialista állam szuverénitásának és függetlenségének garanciáját, a béke biztositását. (Élénk taps.)

Szeretném kifejezni továbbá, hogy pártunk értékeli azokat a tábornokokat, tiszteket, az összes katonákat, akik a 25 évvel ezelőtti nehéz körülmények között válaszoltak a párt felhivására és csatlakoztak az Antonescu megbuktatásáért folytatott harchoz, hősiesen felkeltek a fasizmus ellen és jelentősen hozzájárultak hazánk felszabadulásához, más népek felszabaditásához, a hitlerista Németország szétzuzásához. (Hatalmas taps.)

Mégegyszer, elvtársak, a párt- és államvezetőség nevében az uj és a régebbi tábornokoknak, a tartalékos és nyugalmazott tábornokoknak egyre nagyobb sikereket, jó egészséget és boldogságot kivánok. (Hosszantartó, hatalmas taps.)

Érdemrendek és érdemérmek ünnepélyes átnyújtása

Tegnap délelőtt a municipiumi néptanács disztermében, ünnepélyes külsőségek között nyujtották át a haza fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából adományozott érdemrendeket és érdemérmeket. A szocializmus építésében elért kiváló sikerekért a Steaua Republicii, Tudor Vladimirescu, 23 August, valamint Munkaérdemrenddel és Munkaremmel, a Meritul Cultural, a Haza felszabadulásának 25. évfordulója érdemérmekkel tüntettek ki nagyszámu párt- és állami aktivistát, munkást, szövetkezeti tagot, a gazdasági, kulturális és müvészeti életben tevékenykedő dolgozót.

Az érdemrendeket és -érmeket Haș Teodor elvtárs, az RKP KB tagja, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, a megyei néptanács elnöke nyujtotta át, aki melegen üdvözölte a kitüntetetteket, jó egészséget és ujabb munkasikereket kivánt nekik.

A kitüntetettek nevében Moț Petru elvtárs, a municipiumi pártbizottság titkára, Micescu Ana, a Teba gyár pártbizottságának titkára, Țirlea Ioan, a pécskai Állami Mezőgazdasági Vállalat igazgatója emelkedett szólásra. Megköszönték a kitüntetéseket, kötelezettséget vállaltak, hogy a jövőben még eredményesebb tevékenységet fejtenek ki a szocializmus építésében és teljes mértékben hozzájárulnak a Román Kommunista Párt X. kongresszusa által kidolgozott nagyszerü program valóraváltásához.

Békés megyei vendégek az Augusztus 23-i ünnepségeken

Az RKP Arad megyei bizottságának meghivására, megyénk és a szomszédos Békés megye (Magyar Népköztársaság) közötti baráti cserekeretében, tegnap Aradra érkezett a Magyar Szocialista Munkáspárt Békés megyei küldöttsége, amely részt vesz hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának negyedszázados évfordulója tiszteletére rendezett ünnepségeken.

A küldöttség tagjai: Frank Ferenc a Békés megyei pártbizottság első titkára, a küldöttség vezetője, Nagy János, a megyei tanács elnökhelyettese, Rusznak János, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Hugyik András a Szarvas járási pártbizottság első titkára.

A szomszédos és baráti ország küldöttségének tagjait a RKP megyei bizottságánál fogadták.

Az Államtanács ülése

Folyó év augusztus 21-én a Köztársasági Palotában ülést tartott az Államtanács Nicolae Ceaușescu elvtárs, az Államtanács elnöke elnökletével.

Az Államtanács tagjain kivül az ülésen meghivottként részt vett több miniszter és állami szervek más vezetői, nagynemzetgyülési állandó bizottságok elnökei, a sajtó képviselői.

Románia fasiszta iga alóli felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából az Államtanács törvényerejü rendeletet fogadott el egyes büncselekmények amnesztiájáról és egyes büntetések kegyelemben részesitéséről.

Ezt követően elfogadták a következő törvényerejü rendeleteket: a Külügyminisztérium megszervezéséről és működéséről szóló törvényerejü rendelet; az Orvostudományi Akadémia létesitéséről szóló törvényerejü rendelet; a nemzetközi távközlési megállapodás ratifikálásáról szóló törvényerejü rendelet.

Az elfogadott törvényerejü rendeleteket előzőleg megvizsgálták és kedvezően véleményezték a Nagy Nemzetgyülés illetékes állandó bizottságai.

TÖRVÉNYEREJŰ RENDELET

Egyes bűncselekmények amnesztiájáról és egyes büntetések kegyelemben részesitéséről

Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsa elrendeli:

1. SZAKASZ. — Amnesztiában részesülnek azok a büncselekmények, amelyekre a Büntetőtörvénykönyv és a különtörvények 3 évig terjedő szabadságvesztést, illetve pénzbüntetést irnak elő.

2. SZAKASZ. — Teljes egészében kegyelemben részesülnek:

a.) Az 1 év és hat hónapig terjedő szabadságvesztésbüntetések, valamint a pénzbüntetések;

b.) a három évig terjedő szabadságvesztés-büntetése a 60 évet betött személyeknek, a terhes nőknek, azoknak a nőknek, akiknek öt éven aluli gyermekük van, és kiskoruaknak.

3. SZAKASZ. — Kegyelemben részesül:

a.) Az 1 évtől és 6 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés-büntetések egyharmada;

b.) az 5 évnél nagyobb szabadságvesztés-büntetések egyötöde.

4. SZAKASZ. — Nem kell kiirni a jelen törvényerejü rendelet elfogadásának időpontjáig elkövett kihágásokért kirótt elzárási büntetéseket.

5. SZAKASZ. — Azoknál a büncselekményeknél, amelyek az 1. és a 7. szakasz értelmében nem részesülnek amnesztiában és amelyek ügyében a bünüldözés vagy az eljárás a jelen törvényerejü rendelet elfogadásának időpontjában folyamatban van, a büntető perben folytatódik, s az itélet kihirdetése után alkalmazzák a büntetés elengedésére vonatkozó előirásokat.

6. SZAKASZ. — A jelen törvényerejü rendelet rendelkezései vonatkoznak a büntetőtörvénykönyv 14. és 15. szakaszának előirásai alapján leszállitott büntetésekre is.

7. SZAKASZ. — Az 1. szakasz rendelkezései alól kivételt képeznek a büntetőtörvénykönyv alábbi szakaszaiban felsorolt büncselekmények: a 185. szakasz 1 bekezdése, a 231. szakasz 1 bekezdése, a 239. szakasz 1 bekezdése, a 269. szakasz 1 bekezdése, a 288. szakasz 1 bekezdése, a 291. szakasz 1 bekezdése, amikor az okirat hivatalos, a 321. szakasz 1 bekezdése, a 327. és a 328. szakasz, valamint az előző Büntetőtörvénykönyvben foglalt megfelelő büncselekmények.

8. SZAKASZ. — Nem részesülnek a 2. és a 3. szakasz előirásainak kedvezményeiben:

a.) azok, akik a Büntetőtörvénykönyv 155—173., 174—176 szakaszaiban, 178 szakasza 3—5. bekezdéseiben, 197., 203., 209., 211., 254., 255., 269. szakaszában, 282—285., 288—289. szakaszaiban, 295., 321., 329. szakaszában, 356—361. szakaszaiban foglalt büncselekményeket, valamint az előző Büntetőtörvénykönyv megfelelő törvényszövegeiben foglalt büncselekményeket követtek el;

b.) azok, akik a közvagyon ellen egy vagy több szándékos büncselekményt követtek el, amellyel 1000 lejnél nagyobb kárt okoztak, valamint e büncselekmények orgazdái vagy bünpártolói;

c.) azok, akik a b. pontban foglaltaktól eltérő egy vagy több olyan szándékos büncselekményt követtek el, amellyel 5000 lejnél nagyobb kárt okoztak a közvagyonnak, valamint azok, akik gondatlanságból elkövetett büncselekményekkel 50 000 lejnél nagyobb kárt okoztak a közvagyonnak.

9. SZAKASZ. — A visszaesők, valamint azok, akik a büntetés végrehajtását nem kezdték meg, mert az alól kivonták magukat, nem részesülnek amnesztiában vagy kegyelemben.

10. SZAKASZ. — A 2. és a 3. szakasz rendelkezései nem alkalmazandók azokra, akik 1967. január 1. után teljes vagy részleges kegyelemben részesültek.

11. SZAKASZ. — A jelen törvényerejü rendelet rendelkezései csupán az elfogadásának időpontjáig elkövetett cselekményekre alkalmazandók.

12. SZAKASZ. — Azok, akik a 2. és a 3. szakasz rendelkezéseinek alkalmazását követő 3 éven belül szándékos büncselekményt követnek el, az illető büncselekményért kirótandó büntetésen kivül kitöltik a jelen törvényerejü rendelet kegyelmi rendelkezéseinek alkalmazása folytán kitöltetlenül maradt büntetést is.

NICOLAE CEAUȘESCU,
az Államtanács elnöke

Haș Teodor elvtárs beszéde

(Röviditett szöveg)

(Folytatás az 1. oldalról)

teremtésében, és abban konkretizálódott, hogy az összes demokratikus és politikai erőket megszervezte és maga köré tömöritette. A fegyveres felkelés ilymodon a legszélesebb nemzeti politikai erők, a hadsereg, a hazafias alakulatok egyesült akcióinak a gyümölcse volt, annak eredménye, hogy a néptömegek teljes mertékben csatlakoztak az antifasiszta harchoz. Ebben a Románia sorsa szempontjából oly döntő jelentőségü aktus megvalósításában döntő szerepe volt a munkásosztálynak és forradalmi élcsapatának, a Roman Kommunista Pártnak.

Miután azokról az objektiv feltételekről szólott, amelyek elősegitették a román nép felszabaditási harcának sikerét, Haș Teodor elvtárs a következőket mondotta:

Ezekben a pillanatokban, amikor hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulóját ünnepeljük, meghatottan és forró hálával gondolunk népünk rettenthetetlen fiaira, a hős román és szovjet katonákra, a hazafias alakulatok harcosaira, mindazokra, kik életüket áldozták a haza felszabaditásáért, a fasizmus leveréséért.

A néptömegek forradalmi harcának hullámát, amely 1944 nyarán mind terebélyesebbé vált, a Román Kommunista Párt a demokratikus forradalomnak szocialista forradalommá való átalakitása felé irányitotta azért, hogy a munkásosztály kivivja a hatalmat és áttérjen a szocialista épitésre.

A monarchia megdöntése és a köztársaság kikiáltása lezárta a népi forradalom kibontakozásának egy szakaszát és megnyitotta a szocialista forradalom korszakát.

Ez a negyedszázad a legmélyebb társadalmi-politikai átalakulásokat, a román társadalom életében a nemzeti és társadalmi függetlenségre, a tömegek anyagi és szellemi jólétére vonatkozó eszmények beteljesülését jelentette.

A mai szocialista Románia — mindazzal, amit szorgalmas és tehetseges népünk számára jelent, annak a helynek a révén, amelyet jogos büszkeséggel tölt be a világ népeinek sorában — ékesszóló bizonyitéka annak, hogy a Román Kommunista Párt hüen teljesitette a ra bizott feladatot. A párt tekintélye, amelynek a tömegek soraiban örvend, az egész nép által elismert vezetőszerepe — mindez egy hosszu folyamat törvényszerü eredménye, melynek során a párt a nemzet leghaladóbb, leghatározottabb és legkövetkezetesebb erejének bizonyult a munkásosztály, az összes dolgozók — tekintet nélkül nemzetiségükre — alapvető érdekeinek megvédéséért folyó harcban, a szocializmus Romániában való felépitéséért.

Hazánk ma a leghaladóbb társadalmi és politikai rendszerü államok közé tartozik és szilárd léptekkel tör előre a haladás és a szocialista civilizáció, a nép anyagi és szellemi jólétének utján. A szocialista iparositás politikája, amelyet a párt oly következetesen és szilárdan folytat, döntő tényezőnek bizonyult, mely képes meghatározni az ipar és a nemzetgazdaság többi ágainak gyors fejlődését. 1968-ban az ország ipari össztermelése 14-szerese volt az 1938 évinek. A mezőgazdasági termelés szinvonala 1,6-szorosára emelkedett, a nemzeti jövedelem pedig több mint 5-szörösére. Az a tény, hogy a román ipar ma mindössze 24 nap alatt annyit termel, mint amennyit 1938-ban egész év alatt előállitottak, világosan mutatja a termelő erők hatalmas fejlődési lehetőségeit a szocializmusban.

A mezőgazdaság szövetkezetesitése, — a Kommunista Párt politikájának ragyogő győzelme — melyen megváltoztatta a falvak életét, a mezőgazdaságot az állandó korszerüsödés, a gépesites és kémizálás utjára terelte, biztositva a növényi és állati termelés szakadatlan növekedését, ami lehetővé tette a lakosság mezőgazdasági élelmiszercikkekkel való ellátását, valamint a gazdaság egyéb szükségleteinek kielégitését.

A szocialista korszak évei a néptömegek javaivá vált oktatás, tudomány és kultura példa nélkül álló felvirágzásának esztendeiként szerepelnek a haza történetében. A gazdasági potenciál és a nemzeti jövedelem állandó növekedése, az ország anyagi és szellemi erőforrásainak magasrendü értékesitése nyomán jelentős sikereket értünk el a nép életszinvonalának emelésében — ami pártunk politikájának és egész társadalmunk fejlődésének legfőbb célkitüzése.

Szocialista társadalmi rendszerünk erőteljesen igazolja társadalmi-politikai felsőbbrendüségét, erejét és életrevalóságát. Megszilárdult a munkásosztály és a parasztság szövetsége — társadalmi rendszerünk alapja — az uj társadalom összes osztályainak és rétegeinek egysége. E negyedszázad egyik nagy megvalósitása a nemzetiségi kérdés marxista-leninista alapon való megoldása, a román nép és az együttélő nemzetiségek testvéri barátságának megszilárditása. A szocialista demokrácia fejlődése, a szocialista termelési viszonyok tökéletesedése biztositja a tömegek alkotó képességének korlátlan kifejezésre jutását, az emberi személyiség szabad sokoldalu megnyilvánulását. Az ország valamennyi társadalmi és politikai erejének a Szocialista Egységfrontba való rendithetetlen összeforrasztása, a nép szilárd egysége a Román Kommunista Párt körül, teljes csatlakozása a párt marxi-lenini politikájához — társadalmi rendszerünk erejének és haladásának kimerithetetlen forrása.

A társadalom forradalmi átalakitásának nagy müvében erőteljesen érvényre jutott a Román Kommunista Pártnak, az egész nép létérdekei, a haladásra irányuló legmélyebb törekvései hü kifejezőjének, a szocializmus és a kommunizmus utján való kipróbált irányitójának vezető szerepe.

Tisztelt elvtársak!

A román nép által a felszabadulás óta eltelt 25 esztendőben elért nagyszerü sikerek Arad megyében is erőteljesen érezhetőek. Akárcsak az ország többi megyéje, Arad megye is az alkotó tevékenység hatalmas munkatelepének képét mutatja, ahol a román, magyar és német dolgozók szorgalma, hozzáértése, tehetsége, korlátlan hazafias lendülete tettekké változtatja a párt bölcs politikáját. Megyénk az ipari össztermelés terén országunkban a 11. helyet foglalja el. Megyénk ipari termékei között a gépgyártóipar termelése 45 százalékot képvisel. Ma egy negyedszázaddal a felszabadulás után Arad az ország esztergagépgyártásának 96,7 százalékát, a tehervagonok 72,8 százalékát állitja elő és itt készülnek az összes személyvagonok.

Rohamos fejlődésen ment át a textilipar, az élelmiszeripar, a lábbeliipar, a fakitermelő és feldolgozóipar, melyek termékeit egyre inkább keresik és nagyrabecsülik mind az országban, mind a határokon tul. Jelenleg mindössze 40 nap alatt annyit termelünk, mint 1938-ban, egész évben. Negyed részét annak, amit a megye iparvállalataiban termelnek, külföldre szállitják. Ezek a termékek a világ mintegy 60 országába viszik el a szocialista Románia, Arad hirnevét.

Arad megye az ötéves tervnek ebben a döntő esztendejében egész anyagi és emberi potenciájával részt vesz az állami tervek előirányzatainak és a nagy események — a X. pártkongresszus és hazánk felszabadulásának 25. évfordulója — tiszteletére tett vállalások példás teljesitésében. A X. pártkongresszus által keltett hatalmas lelkesedés légkörében megyénk vállalatainak munkaközösségei, mérnökei és technikusai, szélesen kibontakoztatva a szocialista versenyt, a többletössztermelés 50 százalékát megvalósitották, és közel 80 millió lejt értek el terven felül az eladott és bevételezett áru-termelésnél.

Az ipar fejlődése gyors ütemének alapján uj távlatok nyiltak az Arad vidéki falvak életében is. Pártunk és államunk következetes politikája nyomán, melynek célja a mezőgazdaság erőteljes müszaki-anyagi alapjának megteremtése, parasztságunk gyümölcsöző munkájának nyomán, figyelemre méltó sikereket értek el, amelyek a gabona-, zöldség-, gyümölcs, hus-, tej-, tojás termelés állandó növekedésében konkrétizálódtak. Megyénk mezőgazdasága jelentős anyagi és pénzalapokat kapott az államtól. Ennek eredményeként megyénk szántóföldjein jelenleg 3 616 fizikai traktor, 2 123 kombájn és más mezőgazdasági gép működik. 33 ezer tonna mütrágyát használnak fel, közel 30 ezer hektárt öntöznek.

Pártunk és államunk gondoskodása nyomán megyénkben élénk kulturális tevékenység pezseg. Számos általános iskola, elméleti- és szakliceum, szakmai és müszaki iskola, kulturotthon, klub, könyvtár, mozi, biztositja a szellemi élet anyagi alapjait.

Kiterjesztették és korszerüsitették az iskolahálózatot, azáltal, hogy uj oktatási helyiségeket, osztálytermeket, laboratóriumokat, internátusokat épitettek. 1944 és 1969 között megyénkben 134 uj iskola épült, a tanügyi káderek száma pedig az 1938 évi 880-ról több mint 4000-re emelkedett.

Állandóan javultak a lakásviszonyok, ami az életszinvonal növekedésének jelentős eleme. 1960 és 1968 között megyénkben állami alapokból több mint 4700 lakás épült. Ezidén pedig csupán Arad municipiumban további 1200 lakás épül. 1944 és 1968 között a megye községeiben és falvaiban több mint 31 000 uj házat emeltek. Állandóan, széleskörben fejlődött Arad megyében az egészségügyi hálózat és az egészségügyi védelem.

Tisztelt elvtársak!

A vázolt kép körvonalazza uj, szocialista társadalmunk általános fejlődését, amely a munkások, parasztok, értelmiségiek — nemzetiségre való tekintet nélkül — hősies, lelkes munkájának gyümölcse, a néptanácsok, a megye összes képviselői hozzájárulásának az eredménye

Engedjék meg elvtársak — mondotta a továbbiakban a szónok — hogy a megyei pártbizottság, a megyei néptanács nevében tiszta szivből köszöntsem hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának évfordulója alkalmából a munkásokat, mérnököket és technikusokat, a parasztságot, az értelmiségieket, megyénk összes dolgozóit, férfiakat és nőket, fiatalokat és öregeket, nemzetiségre való különbség nélkül, önöket valamennyiüket azokért a szép sikerekért, amelyeket az uj társadalmi rendszer felépitéséért vivott munkában és harcban elértek. Kivánok valamennyiüknek, családjuknak ujabb jelentős győzelmeket a szocialista Románia felvirágoztatásának müvében.

A továbbiakban Haș Teodor elvtárs behatóan foglalkozott azokkal a feladatokkal, amelyek az Arad megyei dolgozók előtt állnak a X. pártkongresszus célkitüzéseinek valóra váltásában.

E feladatok teljesitése megköveteli a néptanácsok, a gazdasági egységek vezetőkádereitől, a társadalmi és tömegszervezetektől, az összes dolgozóktól, hogy a pártszervezetek vezetésével uj, realista módon közeledjenek a kongresszus dokumentumaiból fakadó feladatokhoz, tanusitsanak igényességet és törekedjenek fokozott mértékben azok valóra váltására. Csak ilyen módon tarthatunk lépést a szocialista társadalmunk fejlődésének jelenlegi szakasza által támasztott követelmények szinvonalával.

Tisztelt elvtársak!

Mindannak révén, amit a felszabadulása óta eltelt 25 esztendő alatt megvalósitott Románia, elválaszthatatlanul eggyé forrott a szocializmus ügyével — amint azt a párt X. kongresszusa is hangsulyozta. Országunk külpolitikájának középpontjába az összes szocialista országokkal való szövetségi, baráti és sokoldalu együttműködési kapcsolatok fejlesztését állitja, hozzájárul a szocialista világrendszer állandó erősitéséhez. Pártunk és kormányunk a jövőben is következetesen harcol majd ilyen irányban, hozzájárulva a létező ellentétek kiküszöböléséhez, a szocialista országok egységének helyreállitásához és erősitéséhez, a marxizmus-leninizmus és a szocialista internacionalizmus, a szocialista országok egységének elve alapján. Pártunk és államunk a jövőben is következetesen tevékenykedik majd a különböző társadalmi rendszerü államok békés egymás mellett élése elvének szellemében, a világ összes országaival való gazdasági, politikai, müszaki-tudományos és kulturális együttműködés bővitése céljából. Románia valamennyi országgal való kapcsolatainak alapját — tekintet nélkül azok társadalmi rendszerükre — a függetlenség, a nemzeti szuverénitás, a teljes jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök elvei képezik.

Beszédének befejezéseként a szónok a következőket mondotta: A mai ünnepség Románia fasiszta iga alóli felszabadulása negyedszázados évfordulójának jubileumi pillanatát jelenti.

Az elért eredmények mérlege mély örömöt kelt mindenkiben. Az egész ország ilyen érzésekkel, a Román Kommunista Párt X. kongresszusán kidolgozott lelkesitő program fakasztotta optimizmus és teljes bizalom légkörében készül erre az ünnepre. A X. kongresszus határozatai ujabb ragyogó távlatokat nyitnak Románia előtt, a párt, a nép intenziv munkájának uj szakaszát nyitják meg, uj korszakot jelentenek a társadalmi élet minden területén.

Azok a célok, amelyekért a párt küzd, azonosulnak valamennyiünk az egész nép törekvéseivel. Ezen eszmék nevében, amelyek egy szabad és sorsának urává lett nép akaratát testesitik meg, a haza boldog jövője iránti magasrendü felelősségtudat szellemében egyesitsük energiánkat, hozzáértésünket, tehetségünket a Román Kommunista Párt X. kongresszusa határozatainak tántorithatatlan valóra váltását célzó együttes erőfeszitésben.

Az Arad megyei néptanács jubileumi ülésszaka

Folytatás az 1. oldalról.

kára, Gornic Ioan, a municipiumi pártbizottság első titkára, Meze Florian, Ene Petru, Komlódi László a megyei néptanács alelnökei, Constantin Iancu, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának elnöke, Derban Liviu, a KISZ megyei bizottságának első titkára, Iovănescu Maria, a megyei nőbizottság elnöke, Pădurean Lazăr, a municipiumi néptanács első alelnöke, Craiu Petre, a megyei állambiztonsági felügyelőség vezetője, Mihăilă Ioan, a megyei milicia felügyelőség vezetője, Kocsik József, a Magyar Nemzetiségü Dolgozók Megyei Tanácsának elnöke, Marx Ferenc, a Német Nemzetiségü Dolgozók Megyei Tanácsának elnöke, Niță Gheorghe tiszt, Boda Traian tiszt, az aradi katonai központ parancsnoka, Crestici Petru illegalitásbeli párttag, Abrudan Vasiliu, a Vagongyár vezérigazgatója, Arománesei Alexandru, a Szerszámgépgyár vezérigazgatója, Morar Lucia, a Vörös Trikó gyár igazgatója, Hodoșan Gheorghe, a fogyasztási szövetkezetek megyei szövetségének elnöke, Vasilovici Romulus, a megyei egészségügyi igazgatóság igazgatója, Nagy József, a Vagongyár mestere, Szőke Mária, a December 30 gyár munkásnője, Goinea Gheorghe, a Szocialista Munka Hőse, a szentannai mtsz elnöke, Keizer Antal, a fakerti mtsz elnöke, Anghel Vasile, a neudorfi mtsz elnöke, Baltă Maria, kovaszinci szövetkezeti tag, Bodo Ecaterina, a nagyszintyei néptanács elnöke, Manguci Lazăr, Grosii Noi-i képviselő.

Az ünnepi gyülésen meghivottként részt vettek nagynemzetgyülési és a municipiumi néptanácsi képviselők, párt és állami aktivisták, társadalmi és tömegszervezeti aktivisták, vállalatokból és intézményekből vezető káderek, szocialista versenyben élenjáró dolgozók, kulturális és müvészeti életünk képviselői, valamint az antifasiszta háboru veteránjai. Az ülésszakot Zimbran Pascu elvtárs nyitotta meg. Ezután felszólalt Haș Teodor elvtárs, az RKP Arad megyei bizottságának első titkára, aki behatóan ismertette az 1944 augusztus 23.-i történelmi aktus hatalmas jelentőségét, azokat a nagyszerü eredményeket, amelyeket — egész népünkkel együtt — az Arad megyei dolgozók értek el a felszabadulás óta eltelt 25 esztendőben.

A képviselők és a jubileumi ülésszak meghivottai többször élénken megtapsolták az előadást. A megjelentek hatalmas lelkesedés légkörében juttatták kifejezésre határtalan ragaszkodásukat a Román Kommunista Párt, annak Központi Bizottsága, és személyesen Nicolae Ceaușescu elvtárs iránt, azt az eltökéltségüket, hogy hozzájárulnak drága hazánk felvirágoztatásához.

A jubileumi ülésszak után az aradi Állami Szinház és Filharmónia müvészei nagysikerü ünnepi müsort mutattak be.

A tárgyak emberekről vallanak

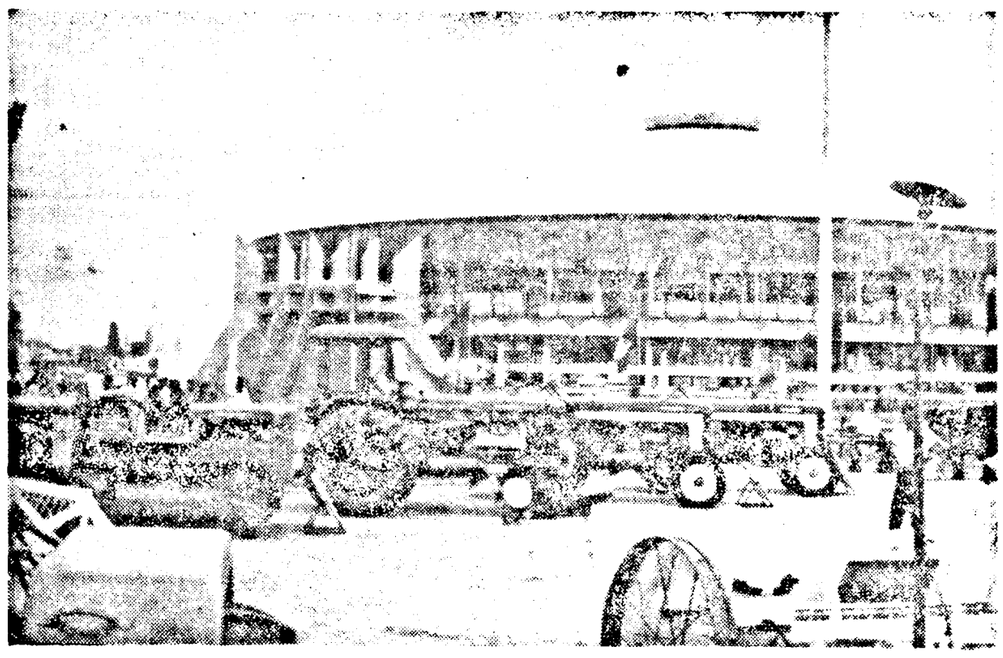

Az IL 18-as egyre alacsonyabbra ereszkedett, átvágott a Maros szalagja felett, s ugy tünt, a táj felemelkedik. Egy pillanatra arra gondoltam, hogy Aradot — mint egészet — csak madártávlatból érzékelhetem igazán. Szakmai megszokásból megjegyeztem ezt a gondolatot, mert ugy vélem, nemcsak a városra érvényes, de a város iparára is.

Ipari madártávlat — egy kicsit bizarrnak tünő szókapcsolat, de meg lehet barátkozni vele. Az utóbbi 25 év pályáját rajzoltuk be a történelem milliméter-papirjara, s nem lepődünk már meg azt látva milyen merészen ivel felfelé ez a pálya. Az abszolut számok semmit sem mondanak. A számok tárgyakat fednek, termékeket. A termékek pedig emberekről vallanak. És az évekről.

Megyénk területe, lakossága és gazdasági potenciálja arányában — részt vállal az ország erőfeszítéseiből. Sajátos arculatu termékeivel, termékeinek magas minőségi szinvonalával szervesen beleilleszkedik az ország ipari tájképebe, fontos és elengedhetetlenül szükséges szerepet játszik a szocialista Romania épitésében.

Az eltelt negyedszázad eredményekben gazdag évei nemcsak a város ipari tradicióit őriztek meg és emelték minőségileg és mennyiségileg egyaránt magasabb szintre, hanem a világpiacon versenyképes termékeket előállito uj ipari kapacitásokat is létrehoztak. A felszabadulás óta eltelt évek eredményeit, pontosan és emberközelből mi aradiak is jól ismerjük.

A központi pavilon sztárja

— Az az osztrák annyira lázba jött, hogy szinte könyörgött: legalább ezt a padot adjuk neki, amit itt kiállitottunk. — Marc Ioan esztergályos habfehér nylon ingben, nyakkendősen-ünneplőruhásan áll az EREN '69 központi pavilonjában. Ha a főbejáraton belépünk a kiállitási csarnokba, az első termék, amin megakad tekintetünk, az aradi Szerszámgépgyár emblémáját viseli. Ezeknek a gépeknek állandó közönségük van. Járt itt olasz turista, orosz mérnök, amerikai kereskedő és még ki tudja hányan. Mostior Teodor mérnök, a gyár kiküldötte meséli:

— Tegnap megállt egy idősebb férfi, később kiderült, svájci. Nézi nézi a padot, s egyszercsak azt mondja nálunk már automatikusak az esztergapadok. Nem szóltam semmit, csak meginditottam. — Végigsimit a szépformaju gépen. — Amikor látta, hogy még a munkadarabot is hidraulikus szerkezet fogja be, beismerte, hogy náluk ilyennel még nem találkozott. Pedig Svájcban értenek a technikához.

Igen, Svájcban értenek a technikához. De ugy látszik, az utóbbi 25 évben mi is tanultunk valamit. A látogatók többsége belföldi. Szakik. Esztergályosok. Minden nap délután 4-kor érkeznek, és zárásig nem mennek el. Töviről hegyire megvizsgalják a kiállitott gépeket, meginditttatják, kipróbálják és kérdéseikkel izzasztják a kisérőket. A programvezérlésü esztergapad — a kiállitás egyik nevezetessége — belföldieket és külföldieket egyaránt érdekel. Amig ott álltam az aradi Szerszámgépgyár kiállitási standján, 45 perc alatt, harmadszorra kezdtek bele a kisérők a részletes magyarázatba.

Talán megbocsátható, hogy legtöbb figyelmet az aradi termékeknek szenteltem, hiszen tulajdonképpen miattuk jöttem a kiállitásra.

Ne nyúljunk a kiállitott tárgyakhoz

A könnyüipari pavilon textilrészlegén a látogatók többsége nő. Ez természetes, ők az „érdekeltek". Az egyik széken az augusztusi hőségben elbóbiskolt a kiállitás rendezőinek egyenruháját viselő kislány. Tenyérbe hajtott fejjel szunyókált. A terem sarkában két asszony sugdolózott, oda settenkedtek az egyik asztalhoz, felemelték a kiállitott kelme sarkát és szepen magukra igazitották a nyári ruha anyagát. Kár, hogy nem volt tükör.

Közben a kislány felébredt, riadtan nézett körül, aztán rájuk szolt: kérem, ne nyuljanak a kiállitott tárgyakhoz! Tilos! A látogatók valami mentegetőzesfélét morogtak és tovabbmentek. A kiprobalt kelme ismerősnek tünt... Mintha láttam volna az Arad megyei kiállitáson, az UTA standján. Sajnos, a textiliparі pavilon névtelenségbe burkolózott. A terem szigoru őre némi udvarolgatás után hajlandó volt elárulni, ki állitotta elő.

— Az aradi December 30 gyár terméke. De miért érdekli?

— Aradi vagyok.

A kislány mosolyogva bólintott. Volt érzéke a lokálpatriotizmus iránt.

Sorra jártam a termeket, hogy felmérjem, mit jelent Arad az ország gazdaságának egészében. Városunk termékei méltóképpen képviselik tradicióinkat. Ilyen tradició Aradon a vagongyártás is. Bár a kiállitás szabadég alatt berendezett közlekedési részlegének is fő látványossága a Dacia 1100 személyautó és az uj ARO terepjáró-gépkocsi, sokan álltak meg a 140 tonnás, 10 tengelyes óriás tehervagon, az ömlesztettáru szállitására alkalmas vagon és a modern első osztálvu személyvagon mellett. Mindharom terméken az aradi Vagongyár emblémája látható.

Továbbmentem.

Hol itt, hol ott fedeztem fel Aradot Bukarestben. A faipari pavilon butorai közül szinte minden harmadik az aradi IPROFIL termeke. Sokan csodalták meg a népi ihletésü Voronet ebédlőt, a merészen ujvonalu A 3 és A 1 tipusjelzést viselő hall-berendezést, és a lakberendezés klasszikus hagyományát idéző igen értékes stilbutorokat. Az EREN '69-en bemutatott több mint 50 ezer árucikk, ipari termék közül nem sorolhatom fel mindazokat, amelyek Aradon készültek. Nem árulistát akartam ismertetni, hanem néhány jellemző képben összesüriteni jelenlétünk bizonyitékait Bukarest, az ország távlatából. Ha végigpergetem az EREN-en szerzett élményeimet, ha a nagy egészbe helyezem a részt, ugy azt hiszem, mi, aradiak elégedettek lehetünk.

REAR'69 — városunk iparának keresztmetszete

Az ipar keresztmetszete — ezt a nevet is kaphatta volna a megyénk gazdasági eredményeit bemutató kiállitás. Ha a bukaresti EREN '69 a szintézis, ugy az aradi kiállitás az analizis lehetőségét kinálja. Sajnálom, hogy nem sorolhatom fel név szerint mindazokat az üzemeket, gyárakat, kisipari termelőszövetkezeteket, helyiipari vállalatokat, amelyek az utolsó 25 évben jelentek meg a megye gazdasági térképén. Egy ilyen felsorolás tul sok helyet követelne. A jubileumi évforduló előtti országos „leltár" első tanulsága éppen az, hogy a termelő erők fejlődése erre az időszakra tehető.

A több, mint 3000 négyzetméteres kiállitási csarnokot akkor latogattam meg, amikor a kiállitás előkészületi munkalatai a befejezéshez közeledtek. Az a mód, ahogy a kiállitás tükrözi megyénk megvalósitásait, magán hordja a X. pártkongresszus szemléletét. Ez a szemlélet határozta meg, hogy mit tartottak lényegesnek és kiemelkedőnek a kiállitás rendezői, ez a szemlélet nyitott teret a megye iparában jelentkező uj törekvések, alkotó gondolkodásmód és hatékony munka eredményeinek szemléletes bemutatására.

Az EREN '69 főszereplői, a Vagongyár, a Szerszámgépgyár, a Butorgyár és a textilgyárak természetesen itt is főhelyet kaptak. De ez alkalommal foglalkoznunk kell az óriások mellett a törpékkel is. Persze törpékről csak olyan értelemben beszélünk, ha például a Vagongyárhoz hasonlitjuk az Aradeancat. Ez a vállalat kicsi. De a város legrentábilisabb egységei közé tartozik és több, mint 80 kiállitási tárggyal szerepel. Emlitést kell tennünk az óragyárról, vagy észre kell vegyük, hogy a Mezőgazdasági Gépjavitó Vállalat már csak nevében őrzi eredeti rendeltetését, hiszen a javitásokról mar régen áttért a gyártásra, az uj termékek előállitasara. A megye gazdasági strukturaja hasznosan egészül ki a helviipari vállalatokkal. Ezek termékei a rendkivül széles választékkal vonjak magukra a figyelmet, amely a napszemüvegtől a villanymotorig, a fonott butortól a kőkitermelésig terjed. Ezek a vállalatok sikeres erőfeszitéseket tesznek, hogy a termékek választéka kiszélesitésének követelményét összeegyeztessék az önköltség csökkentése parancsoló szükségszerüségével. Az összképből nem maradhat ki az élelmiszeripar sem, amely jelentős helyet foglal el a város ipari életében. A November 7 gyár, a Refacerea konzervgyár, a Tej- és Husfeldolgozó Vállalatok meltán vivtak ki maguknak jó hirnevet. Termékeiket nemcsak belföldön, de külföldön is becsülik és keresik. A kisipari termelőszövetkezetek folytatják a város hagyományait, ruházati cikkeikkel, cipőikkel fenntartanak olyan tradiciót, amelyről Arad mindig hires volt.

A felsorolást folytathatnánk. De két okból nem tesszük, először, mert ugy sem mondhatnánk el mindent amit tudni kell Arad iparáról, másodszor, mert Arad akárcsak egész országunk a dinamikus fejlődés olyan állapotában van, amikor a tegnapi felsorolás holnapra már hiányos lesz. Ujabb lépést teszünk előre. Minden nap ujabb termékeket állitunk elő. Arad része az egésznek, része az országnak, annak a szocialista Romániának, amely az elmult negyedszázad történelmi jelentőségü eredményeit a jövőben ujabb sikerekkel tetézi. A két kiállitás nemcsak eredményeinkről vall, de lehetőségeinkről is, azokról a lehetőségekről, amelyekben a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom épitésének feltételei gyökereznek, azokról a lehetőségekről, amelyeket a X. pártkongresszus szellemében valóra valtunk. Eltelt egy negyedévszázad, és mi bizalommal tekintünk a jövőbe, melynek emberi és anyagi feltételeit megteremtettük, s amelyet felépitünk.

TOKAY GYÖRGY

Aradot Bukarestben láttam...

...Járom a kiállitási csarnokot. Elteltem az ipari cikkeket bemutató standokkal. Keresek valamit. A szakmám érdekel. Alig pár lépést teszek s megtalálom mindazt ami hazánk millió és millió földmüvese fáradságos keze munkájának gyümölcsét tükrözi, melyeket a lebegő délibábos alföldről szüreteltek...

Megyek, járkálok... Ugy repül az idő, hogy már észre sem veszem. Akaratom ellenére az órámra pillantok.

Az öreg Nap már vörösre festette azt a legmagasabb kupolát, amelyből alig pár napja az ember is kitört. Állok és gondolkodom. Két dolog villan fel emlékezetem képernyőjén: ember és tudomány... Tudomány és ember.

A több, mint 2000 négyzetméter területen kiállitott és bemutatott mezőgazdasági termékek ekesszólóan tükrözik szocialista mezőgazdaságunk dinamikus fejlődését. Vörös és kékbetüs grafikonok, villanyfényes pannók szemléltetik a negyedszázad alatt elért eredményeket. Már csak az a tény is sokatmondó, hogy az 1966—68-as időszakban csupán a gabonatermelés 2 600 000 tonnával növekedett országos viszonylatban és ehhez jelentős mértékben hozzájárult megyénk mezőgazdasága is.

Önkéntelenül a marosmenti városban rendezett kiállitás kerül szemem elé. Az alábbi számadatok ékesszólóan tükrözik, milyen mértékben növekedett mezőgazdasági globális termelésünk az utóbbi években megyénkben.

Megnevezés	1966	1968
Mezőgazdasági össztermelés	2541 ezer t	2830 ezer t
— növényi termékek	1626 ezer t	1809 ezer t
— állati termékek	915 ezer t	1021 ezer t

A fentiek önmagukért beszélnek. Az eredmények pedig az ember gondjának, verejtékének és keze munkájának gyümölcsei. Hogy ma ilyen kimagasló sikerekről beszélhetünk, az mindenekelőtt pártunk tudományos agrárpolitikájának tudható be.

Volt-e Románia mezőgazdaságában valaha is annyi traktor, kombájn és más magas müszaki jellegzetességgel rendelkező gép, mint napjainkban? Gyarapodott-e valaha is olyan mértékben a föld tápereje mint manapság, amikor a kémizálás egyre nagyobb arányokat ölt? Beszéltünk-e öntözéses növénytermesztésről, dolgozott-e annyi szakember nemzetgazdaságunk e fontos ágában, mint jelenleg? Tehát nem véletlenek a terméshozamok.

A kimagasló sikerek bizonyitják a földmüvelő emberek szorgalmat, hozzáértésüket, azt a tenniakarásukat, hogy a tudomány nyujtotta lehetőségek sikeres alkalmazásával minél többet csikarjanak ki a föld méhéből.

Szemlélem a kiállitott termékeket. Büszkeséggel tölt el az, hogy megyénk több mezőgazdasági termelőegysége is képviselteti magát ebben az üveg és beton kolosszus csarnokban.

Láttam a pécskai Steagul rosu termelőszövetkezet hustermékeit. Azt sem tudom, merre tekintsek. Valóságos zöldséges és gyümölcsöskert a kiállitás egy másik részlege. Bármerre is nézek, gazdagon tárja elém a föld kincseit. Friss paradicsom és paprika, hamvaszöld, labdakerék káposztafejek, nagylevelü lilás karalábé, burgonya és hagyma halmazok. Nem beszélve a nemesitett gyümölcsökről. Piros pozsgás őszibarack, mézédes szőlő, kajszi és más illatos, zamatos gyümölcsök. Olvasom a felirásokat. A kisiratosiak és az erdőhegyiek cirmos almát, cukorkörtét és egyéb gyümölcsféleségeket küldtek ide. Városunk Üvegházkomplexuma munkaközösségének hozzáértését hirdetik a kiállitott termékek. Felirásokat olvastam és szemléltem az angyalkuti állami mezőgazdasági vállalat fonott kosarait. A szentmártoni termelőszövetkezet szorgoskezü tagjainak müvészi munkáját dicsérik a szemnek is feltünő helyen elhelyezett vesszőfonatu virágállványok. Jóleső érzéssel távoztam a kiállitás-csarnokból, amelyben az Arad vidéki rónaság, a domboldalak gazdag termései és a földmüvesek szorgalma is jelen van.

Több órán át jártam a mezőgazdasági gépeket, az öntöző berendezéseket bemutató területen. A látottak hüen tükrözik pártunknak azt a messzemenő gondoskodását, melyet virágzó mezőgazdaságunk állandó fejlesztésére fordit.

Számtalan uj, modern traktor, kombájn, a zöldség és a gyümölcstermesztés gépesitését elősegitő felszerelés csillog a ragyogó napfényben.

Reggeltől késő estig szüntelenül hömpölyög az emberáradat. Az ország minden szögletéből és nem tévedek, ha azt állitom, hogy a világ szinte minden részéből jöttek ide és jönnek, hogy képet alkothassanak maguknak szeretett hazánk szorgalmas népének egy negyedszázad alatt elért eredményeiről.

... Felzugnak az acélmadár motorjai. Bucsuzom Bukaresttől. A kék ég felé törő óriás gépből még pillantást vetek a napfényben tündöklő kupolacsarnokra, az ország szivére, Bukarestre, ahol megyénk munkásai, földmüvelői, ipari és mezőgazdasági értelmiségiei tevékenységének gyümölcse hirdeti és öregbiti Arad hirnevét.

Landol a gép. És a marosmenti város röpterének betonkifutóján földet érnek a kerekek...

SZABÓ GYULA

Kulturális- és sportrendezvények ünnepi programja

AUGUSZTUS 23-án (kedvező idő esetén), a következő együttesek tartanak előadást:

A CSÁLAI ERDŐBEN: 16 órai kezdettel, a Filharmónia népizenekara, a December 30 textilgyár, a Libertatea, a Vasuti klub, valamint a Készruhagyár mükedvelőit láthatjak.

A NYÁRI SZINHÁZBAN este 18.30 órakor: a December 30 textilgyár, Vagongyár, a municipiumi kulturotthon mükedvelői és Arad megye több kulturotthonának (Almás, Pecska, Világos, Lippa, Kapolnás, Borosjenő, Craiva, Szemlak, Székudvar) müvészegyüttesei szerepelnek.

Ugyancsak augusztus 23-án este 20 és 24 óra között, a marosparti Gyermekparkban kerül sor az Ifjusági Karneval megrendezésére. (A menet a Hegyaljai Villamosállomástól indul 19.30 órakor.) Fáklyás felvonulás a Maroson és a városban, majd a Filharmónia népizenekara, a Szerszámgépgyár, a Progresul vállalat és a Victoria óragyár együttesei mutatnak be müvészi müsort a parkban felállitott szinpadon. Ezenkivül lesz: zene, tánc, tombola, gazdag büfé. Természetesen a sportrendezvények sem hiányoznak a gazdag ünnepi programból. A Constructorul pályán 17 órai kezdettel kézilabda mérkőzéseket (fiuk) láthatnak az érdeklődők, amelyen a Gloria, Szentanna, a Vajdahunyadi Corvinul és egy magyarországi csapat fog résztvenni. Ugyancsak 17 órakor a Constructorul pályán a röplabdázók (fiuk) a Felszabadulás Kupadöntő mérkőzését játsszák. Ugyanitt 21 órakor férfi kosárlabda mérkőzést rendeznek a Zrenjanini Proletár és az Aradi Constructorul csapatai. A városi sportuszodaban 19 órai kezdettel vizilabda mérkőzéseket láthatnak az érdeklődők az Aradi Vagonul, a Nagyváradi Crisul és egy magyarországi csapat részvételével. A csálai erdőben 17 órai kezdettel a Vagonul, SSE és a Motorul sportolói torna és ökölvivó bemutatót tartanak.

AUGUSZTUS 24-én a sportmüsor a következőképpen alakul:

— Kézilabda (lányok), Constructorul pálya 9 órakor. Csapatok: UTA, Készruhagyár, SSE, Vörös Trikó és egy magyarországi együttes.

— Röplabda (lányok), 10 órakor a Constructorul pályán, a Felszabadulás Kupa döntője.

— Kosárlabda (fiuk), 21 órakor a Constructorul pályán (Zrenjanini Proletar — Aradi Constructorul)

— Labdarugás, reggel 8 órakor a CFR pályán nemzetközi ifjusági mérkőzés és 11 órakór Aradi Vagonul — Nagyváradi Olimpia B osztalyu bajnoki találkozó.

— Vizilabda, a városi sportuszodában 10 és 19 órakor. Csapatok: Vagonul, Crisul és egy magyarországi együttes.

— Tenisz, 9 órakor az UTA pályan, a Felszabadulás Kupa döntője.

MÜVÉSZI MÜSOROK:

Kulturmüsor (augusztus 24-én, kedvező idő esetén) a Csálai erdőben, 16 órától:

a Filharmónia népizenekara, a Vagongyár, az Arádeanca és az Artex szövetkezet együttesei szórakoztatják a közönséget.

A Nyári szinházban, 18 órától:

a Filharmónia népizenekara, a Vörös Trikó, a Teba, a Butorgyár, a Precizia és a Muncitorul Pielar együttesei lépnek fel.

Kedvezőtlen idő esetén 23-án és 24-én a Kulturpalotában lépnek fel a Csálai erdőben tervezett müsor résztvevői délután 16 órától.

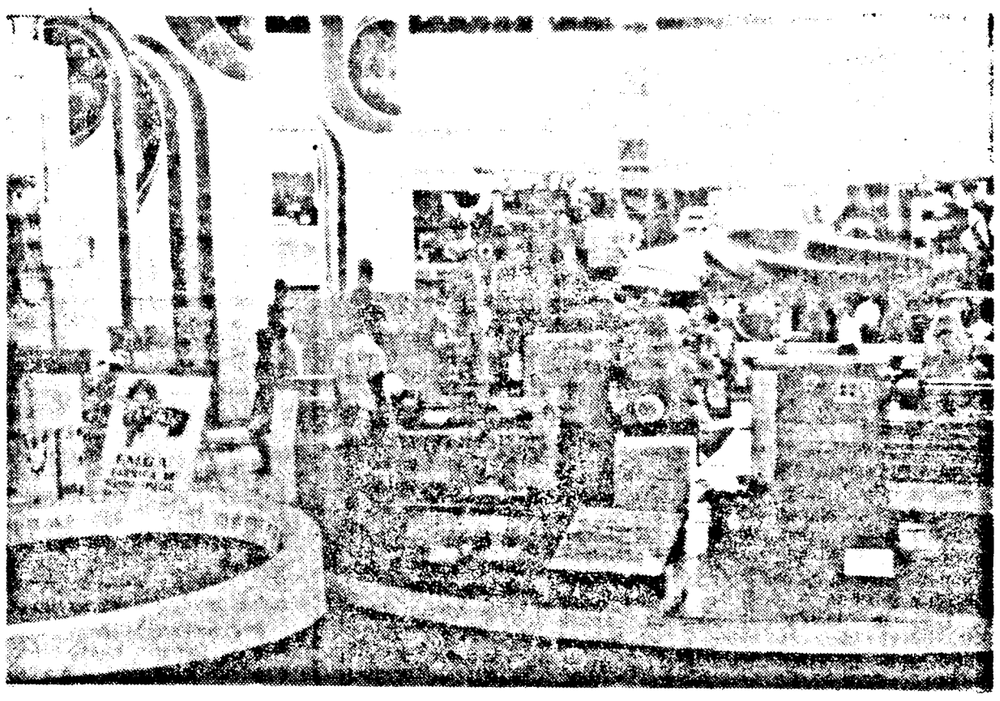

HÍDÉPÍTŐK

1944 *szeptemberének egyik nyugtalan éjszakájan hatalmas robbanás rázta meg a várost. Fénycsóva villant az égre, majd a lehulló vasbeton-zápor nyomán sebes örvények kavarogtak a folyón. Óvóhelyről előbujt elcsigázott arcokra ült ki a döbbenet: a visszavonuló fasiszta és horthysta csapatok levegőbe röpitették a Várhidat.*

★

Két és fél évtized alatt mérhetetlenül sok víz folyt le a vén Maroson. S a város egyre növekedett, egyre szépült. A víz partja sem a régi már. Talán csak a patinás csónakházak őrzik a hajdani marosparti képet, no meg a folyó fölé hajló sürülombu füzek. Szerelmesek kedvenc találkozóhelyei. S valami, ami emlékeztet a huszonöt esztendővel ezelőtti napokra: a víz közepén csonkán meredő két pillér. Mellettük ideiglenes megoldásként méter széles, helyenként „foghijas" ponton-híd áll. Az ingó alkalmatosságon bizonytalanul lépkedő emberek igyekeznek a tulloldalra. A közlekedést megkönnyitő, a Maros fölött merészen ivelő híd nagyon hiányzik.

De eljött a nap és megszületett a döntés: felépitjük a Várhidat. Szebb, modernebb, praktikusabb lesz, mint a régi — mondották a tervezők és az elhatározást tett követte.

1969 juliusának egy verőfényes reggelén épitőanyagokkal megrakott teherautók érkeztek a partra. Napbarnitott, kemény arcu emberek barakkot emeltek, kerítést huztak. A város felöli hidlábra tábla került: Munkatelep. Majd nekiláttak a bontásnak. Igen, bontottak a partot, csákánnyal vágtak a pillérbe. A járókelők csodálkozással vegyes aggodalommal szemlélték. Bontják a megmaradt tartoszlopokat? Csak később, néhány nap mulva jöttek rá: épitők, a régi pillérekre épülő uj híd alkotói vertek itt tanyát.

★

Grozea Vasile zömök, ötven éi körüli férfi. Életének több mint a felét családjától távol töltötte. Munkája — szenvedély. Hidépitő mérnök. Bumbesti—Livezeni-i, borzesti-i, békási, vaskapui hidak és viaduktok épitése füződik nevéhez.

A fabódéból átalakitott „iroda" falain a vaskapui „óriás" épitésének egy-egy mozzanata rámaba foglalva.

— Számomra ez a mult és ime a a jelen — mutat a Várhid tervrajzára.

— Az ország egyik legmodernebb hidja lesz az aradi — avatkozik a beszélgetésbe Adjudeanu Constantin mérnök, a tervezők egyike. A fémelemek rögzitésénél a szegecselés helyett hegesztést alkalmazunk.

— A régi hidpillérek megmaradnak?

— Részben igen. A fokozott megterhelés miatt a vár oldalán lévő tartóoszlopot megerősitjük, az egyik vizben álló pillért pedig teljesen ujra kell épiteni. Jelenleg ezen dolgozunk.

— Milyen lesz Arad uj hidja?

— Hipermodern, ha szeretném a nagy szavakat, azt mondhatnám: csodálatos.

— Nézzen ide — és Grozea Vasile magyaráz: a város felöli oldalon lassan emelkedő följáró vezet a hidra, melynek formája boltives, teljes hossza pedig 187 méter lesz. A parti részen a híd alatt átjárót épitünk a gyalogosoknak. Hétméter széles kocsiut épül a járművek számára. A gyalogos forgalom pedig két, egyenként 2,25 méteres járdán bonyolódik le.

A munkálatokat a fővárosi 85. számu Épitő-Szerelő Vállalat szakemberei végzik. Valamennyien több éve dolgoznak az ország különböző épitkezéseinél. Nagyrészük a Vaskaputól érkezett Aradra. Jelenlétük garancia. A pontos, lelkiismeretes munka biztositéka.

Elindulunk a ponton-hidon. Badea Alexandru és Saviuc Ioan a hidlábat erősitő többtonnás vastraverzek szerelését végzik. A ponton szélén egyensulyozva jutok el hozzájuk. Ugrás. Nadrágom száro a vizbe ér, de sikerül megkapaszkodnom — gondolom, miközben a pillérre mászok. Félbeszakitják a munkát, pedig nézni jöttem ide. Nézni, hogyan dolgoznak. Badea moldvai, Saviuc az Arges vidékének szülötte.

Mindketten a legnagyobb vasutas-kitüntetés, a „Meritul CFR" birtokosai. Juliusban, a vaskapui uj vasuti híd átadásánál kapták a kitüntetést. A beszéd nem kenyerük, de dolgozni azt tudnak.

Az utóbbiakat mar Georgescu Dumitru mester mondja, miközben végigjárjuk a telepet.

— Persze, itt könnyebb az élet, mint mondjuk a Dunánál. A város közelsége, változatosabb szórakozási lehetőségek... Odalent a sportujság jelentette a nagyvilágot.

— A helyi szervek minden segitséget megadnak — veszi át a szót Grozea Vasile. Napok alatt telefont szereltek fel az irodába, elszállásolást biztositottak a mestereknek. Néhány nap mulva beindul a saját, 250 kilowattos transzformator telepünk és az áramkérdés is megoldódik. Egyszóval semmire sem panaszkodhatunk. Mi pedig jó munkával szeretnénk bizonyitani.

— Mikorra készül el a híd?

— 1970 októberében átadjuk a forgalomnak. És jegyezze fel: nálunk nincs késés, a határidő, az határidő.

És én ezt el is hiszem Grozea Vasilenak.

★

Behunyom a szemem. Képzeletem néhány évvel előbbre röpit. Karcsu, ezüstös híd ivel át a Maroson. Gépkocsik suhannak, gyalogosok igyekeznek egyik partról a másikra. Fürdőzők ezrei élvezik a pompás uj strandot. S az uj vonalak már sejtetik a jövő, az elkövetkező évtizedek Aradját.

PUSKEL PÉTER

HUSZONÖT FÉNYÉV

Folytatás az I. oldalról.

szovjet hadsereggel a hitlerista és horthysta csapatok kiüzéséért hazánk egész területéről, tevékenyen részt vett Magyarország és Csehszlovákia felszabaditásában, harcolt a hitlerista Németország kapitulációjáig. A román nép vérét ontotta a fasizmus fölött aratott hatalmas győzelem kivivásáért. A hitlerellenes fronton vivott közös harc ötvözte össze a román és a szovjet népek barátságát. Nagy nemzeti ünnepén a román nép forró hálával adózik mindazoknak, a kommunistáknak és antifasistáknak, a partizánosztagoknak, és az önkéntes hazafias alakulatoknak, a román és szovjet katonáknak, akik életüket áldozták Románia felszabaditásáért, a fasizmus legyőzéséért.

Bármerre tekintsünk is a haza felszabadulásának negyedszázados évfordulóján, mindenütt az eltelt évek ragyogó eredményeit látjuk, amelyeket a párt dicsőséges zászlaja alatt értünk el. Számunkra, akik kiteljesitjük történelmének e ragyogó fejezetét, a mai Románia csodának tünik, valódi értékét csak ugy mérhetjük fel, ha állandóan összehasonlitjuk hazánkat azzal, ami csupán két és fél évtizeddel ezelőtt volt. Legtöbben emlékezünk még a háboru által elszegényedett és összerombolt ország szomoru de valóságos képére az ezernyi gyászoló családra, a gyenge, szervezetlen gazdasággal rendelkező országra. Ezzel szemben itt áll a mai szocialista Románia, amely nagy nemzetközi tekintélyre tett szert, virágzó, hatalmas lendülettel fejlődő ország, ahol a dolgozók nemzetiségre, szakmára, nemre, vagy korra való tekintet nélkül megtalálják vágyaik beteljesülésének feltételeit.

Az ország két és fél évtized alatt kialakult uj arculata a Román Kommunista Párt tudományos, alkotó politikájának az eredménye, amely a marxista-leninista tanitást és a szocializmus épitésének általános törvényeit hozzáértően alkalmazva Románia jellegzetes körülményeire, egyetlen cél és egyetlen vágy elérésére mozgositva a munkások, parasztok, értelmiségiek millióinak erőfeszitését. Évről évre mind jobban felvirágzott szocialista iparunk. Ez év végére az ipari termelés mintegy 15-ször lesz nagyobb, mint az 1938. évi. Az 1961—1968-as időszak ipari termelése növekedésének ritmusa a legdinamikusabb gazdaságu országok közé emelt bennünket. A korszerű gyárak és üzemek, az erőteljes villamositási központok, a hatalmas épitőtelepek az iparositás éltető erejét hozták a haza összes megyéibe és jelentősen megsokszorozták az ország gazdasági hatalmát.

A régi, kezdetleges, felaprózott mezőgazdaság helyét a gépesitett szocialista mezőgazdaság váltotta fel, amely az intenziv és sokoldalu fejlődés utján haladva, hozzájárul az egész gazdaság fellendüléséhez. A mezőgazdaságunk fejlődésére összpontositott erőfeszitések hiven tükröződnek a műszaki-anyagi alapban, az egyre növekvő hozamokban.

A termelés és a munkatermelékenység, a nemzeti jövedelem gyarapodásának alapján emelkedett a városi és falusi dolgozók jóléte, virágzásnak indult a nép szolgálatába állitott oktatás, kultura és tudomány. Különös jelentőséggel bir a román társadalom számára annak a civilizációnak a megteremtése, amely gyökeresen megváltoztatta a tömegek élet- és gondolkodásmódját, a városi és falusi lakosok életében bekövetkezett mélységes átalakulások, a létrejött uj gazdasági és kulturális feltételek következtében.

Mélységes megujitó változásokon ment át Arad megye is ebben a huszonöt esztendőben. A maresmenti városban hatalmas fejlődésnek indult a vagon-, a szerszámgép-, a butor-gyártás, a szőttes, a készruha, a kötszövőtáru és a lábbeli termelése. Arad biztositja ma az ország egész személyvagon gyártását, a tehervagonok 73 százalékát, az esztergagép gyártás 96, a szőttes- és kötszövőtáru termelés 13 százalékát.

A megye mezőgazdasága több, mint 3600 traktorral rendelkezik. A vegyszerek egyre nagyobb területeken történő alkalmazása, az öntözés és más haladó agrotechnikai módszerek biztositják az egyre nagyobb termések elérését mind az állami mezőgazdasági vállalatokban, mind pedig a termelőszövetkezetekben. Számos uj iskola, rendelő, müvelődési otthon, könyvtár, a városok és falvak egész uj élete önmagától beszél a szocializmus jótéteményeiről.

Az egész ország ünnepi köntöst öltött. Mindenütt vörös- és nemzeti szinü zászlók lobognak, mindenütt az öröm és a győzelem virágai diszlenek. A Kárpátoktól a Dunáig, szerte az egész román földön békés munkájuk eredményeivel köszöntik az emberek Augusztus 23-át. Az aradiak a felszabadulás óta elkészitett ötvenezredik vagont, a harmincezredik esztergapadot hozzák, a nagy nemzeti vetélkedőben elért tervenfelüli megvalositásokat, a bőven termő szántóföldek termését, és mindazt, amit alkotó fantáziájuk és gondolkodásuk létrehozott.

Huszonöt év viszonylag rövid időszak történelmi szempontból, de különös jelentősége van az életben gazdag kimagasló tettekben. Mindezek a jelentős megvalositások a munkásosztály, a parasztság és az értelmiség hősies, odaadó munkájának eredményei, akik megingathatatlan bizalommal és hűséggel követték és követik az egész nép szivét, gondolkodását és lelkét megtestesitő kommunista pártot. Népünk sohasem zárkozott fel egységesebben bölcs vezetője köré, a párt sohasem kapcsolódott szorosabban mindahhoz, ami emberi ebben az országban, mint most.

A párt X. kongresszusa által kidolgozott grandiózus program fényében még jobban kirajzolódnak azok a távlatok, amelyeket népünk számára az 1944-es augusztusi fegyveres felkelés győzelme nyitott meg. Szabad életünk huszonhatodik évébe lépve elénk tárulnak a Román Kommunista Párt X. kongresszusán elfogadott programban megjelölt nagyszerű feladatok, a sokoldaluan fejlett szocialista társadalom megteremtésére, a hatalmas szocialista ipar, a korszerű mezőgazdaság megvalositására, a kultura fejlődésére és a nép életszinvonalának emelésére. Az az egyöntetű lelkesedés, amellyel népünk jóváhagyta a kongresszus dokumentumait, a haza egész területén kibontakozó lelkes munka a záloga a dolgozók megingathatatlan elhatározásának, hogy minden energiájukat és képességüket a párt által kijelölt feladatok valóraváltásának szolgálatába állitják. A kommunista párt, a Központi Bizottság vezetésével, élén Nicolae Ceaușescu elvtárssal, sikeresen haladunk a szocialista épités e jelentős korszakában, megteszünk mindent azért, hogy a szocialista Románia méginkább méltón, szabadon és erőteljesen foglalja el helyét a világ nemzetei között.

A román nép megvalositásai, Románia békés külpolitikája jelentősen megnövelték hazánk tekintélyét a határokon tul. Romániát még sohasem övezte annyi tisztelet, még sohasem volt annyi barátja a világon, mint ma. A Román Kommunista Párt nemzetközi téren kifejtett tevékenységének központi célja a jövőben is az lesz, hogy biztositsák a külső feltételeket hazánk szocialista fejlődése békés müvének zavartalan kibontakoztatásához, a valamennyi szocialista országgal való politikai és gazdasági kapcsolatok fejlesztéséhez és elmélyitéséhez, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének erősitéséhez való hozzájárulásunk fokozásához, az összes haladó, antiimperialista erőkkel, minden békére és haladásra vágyó országgal való szolidaritáshoz.

A román népet jogos büszkeséggel töltik el az ebben a negyedszázadban elért eredmények és biztosan halad előre az 1944. augusztus 23-a által megnyitott uton, szilárd egységben a párt körül, életerős optimizmussal telve, azzal az elhatározással, hogy ujabb, ragyogó győzelmeket érjen el és még magasabb csucsokra emelje hazánkat a szocializmus és a kommunizmus napfényes utján.

HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE

Varsó

Románia felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Nicolae Mandache ezredes, Románia Szocialista Köztársaság varsói katonai, légi és tengerészeti attaséja az Olsztyn vajdaságban levő Ostruda helységben lengyel katonákkal találkozott. A beszélgetés során az ezredes ismertette az 1944. augusztus 23-i aktus jelentőségét és Románia eredményeit a népi hatalom 25 évében. Ezt követően bemutatták a România incită cimü rövidfilmet. A rendezvény sikert aratott.

Peking

Augusztus 23 napja alkalmából Aurel Duma, Románia pekingi nagykövete koktélt adott a nagykövetségen. Részt vett Szu Ju honvédelmi miniszterhelyettes, Giao Gun-Hua külügyminiszterhelyettes, Cian Hua-min belkereskedelmi miniszterhelyettes, Ting Szin-lin, a Külföldi Kulturkapcsolatok Bizottságának alelnöke, Csen Szu-hua, a pekingi forradalmi bizottság főtitkár-helyettese, a központi sajtó több képviselője és más kinai hivatalos személyek. Befejezésül bemutatták a România 1969 dokumentumfilmet.

Budapest

A România felszabadulásának 25. évfordulóját megelőző napokban a Magyar Népköztársaságban turnézik a nagyváradi Bihorul román folklóregyüttes. A Gyulan, Méhkereken, Kétegyházán és Szarvason bemutatott folklórösszeállitás rendkivül nagy sikert aratott. Az együttes zenekara és szólistái által előadott népdalok, valamint az ország különböző vidékeinek népi táncai elbüvölték a nézők ezreit, akik hosszasan megtapsolták a bihari műkedvelők nagyszerű teljesitményét.

Dzsakarta

Vasile Gindilă, România dzsakartai nagykövete filmbemutatót rendezett országunk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából. Részt vett az indonéziai külügyminisztérium több főtisztviselője, a sajtó képviselői, diplomáciai képviseletek vezetői, valamint más hivatalos személyek.

Tel Aviv

România fasiszta iga alóli felszabadulása 25. évfordulójának megünneplése alkalmából V. Georgescu, országunk nagykövete román filmbemutatót rendezett a Tel Aviv-i Beit Lesin teremben. Részt vettek a külügyminisztérium képviselői, művészeti és kulturális személyiségek, valamint a diplomáciai testület több tagja. A filmbemutató szép sikert aratott.

Hága

România felszabadulási évfordulója alkalmából megnyilt Hágában a Barangolás a mai Romániában cimü fényképkiállitás. A kiállitas anyagát a KKRI bocsátotta rendelkezésre. Megnyitó beszédet mondott A. Karnebeek a román—holland kulturális egyezmény alkalmazására létesitett vegyes bizottság elnöke. Ott volt N. Nederhorst, a parlament alelnöke, H. de Hoog, az UNESCO Végrehajtó Tanácsának tagja, a holland külügyminisztérium és más minisztériumok főtisztviselői, kulturális és müvészeti dolgozók, ujságirók, valamint D. van Evsigna, Hollandia bukaresti nagykövete.

Jelen volt George Elian, România hágai nagykövete és a nagykövetség több tagja.

Prága

Bratislavában România felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából ünnepi gyülést rendezett a Szlovák SZK Nemzeti Frontjának Központi Bizottsága, a szlovák kormány és a Nemzeti Front bratislavai bizottsága. A gyülésen részt vett A. Tazky, a Szlovákiai KP KB Elnökségének tagja, a Szlovák Nemzeti Front elnöke, J. Zrak, a szlovák kormány alelnöke és a szlovák főváros politikai és társadalmi életének több más személyisége. Beszédet mondott M. Chladky, a Szlovák SZK épitésügyi és technikai minisztere, valamint Mihail Rasuceanu, România Szocialista Köztársaság prágai nagykövetségének tanácsosa. A gyülés végén bemutatták a România 1969 dokumentumfilmet.

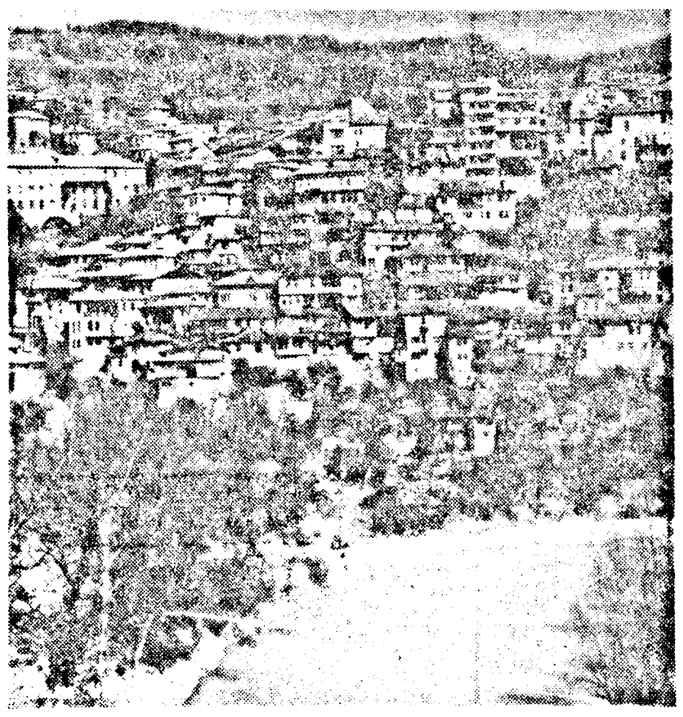

BULGÁRIA NK: Tirnovo, a régi főváros panorámikus látképe.

Egy szólás-mondás cáfolata

Arad. Közel 130 ezer lakost számláló város a Maros partján, az ország nyugati határa közelében. Megyeközpont, jelentős ipara, számottevő mezőgazdasága és... jó futballcsapata van.

Körülbelül ennyit tud városunkról, az ország tulsó végén, egy átlagolvasó.

A kedélyeskedők esetleg még hozzátesik: Arad — marad, vagy Arad — halad. Pedig nem is tudják, honnan ered és mire céloz a mondás.

1766-ban történt. Dobszóval hirdették ki, hogy hadászati meggondolásokból „Arad városát le fogják romboltatni, abban tehát házat épittetnie senkinek sem szabad". Később, a Maros áradásai miatt, Zimándra akarták áttelepiteni a várost. A lakosok tiltakozását és panaszáradatát megunó hatóságok elhatározták, hogy „ARAD mostani helyén MARAD, s a polgárok szabadon épithetnek uj házakat".

Innen származik a rosszindulatu, és a retrográd intenciókra, felfogásokra utaló szólás-mondás: Arad — marad, melyre később — tiltakozásképpen — megszületett az Arad — halad...

Sok viz folyt le azóta a Maroson. A város történelme, lakosainak erőfeszitései bebizonyitották, hogy Arad életképes. S a gáncsoskodók kénytelenek voltak minden alkalommal elhallgatni...

Azóta a XVIII. századbeli, 8 ezer lakosu alföldi kisvárosból, fejlett iparral rendelkező nagyváros lett.

Most, amikor viszszatekintünk az utóbbi 25 évre, veszszük csak észre, hogy mennyit haladt városunk. A hétköznapok eredménytsürgető forgatagában talán nem is nagyon volt időnk odafigyelni. Szinte a semmiből nőtt ki a Szerszámgépgyár, közel 10 ezer alkalmazottat foglalkoztató üzemmé lépett elő a Vagongyár, külországokban is ismert és megbecsült termékeket előállitó butorgyárunk, textilüzemeink stb. vannak. A példákat sorolhatnók tovább. Beszélhetnénk egyre erőteljesebben fejlődő mezőgazdaságunkról, és dicsekedhetnénk kulturális, szociális létesitményeinkkel, uj városnegyedeinkkel is.

De nem tesszük! A tények, eredményeink önmagukért beszélnek.

Mai valóságunk már százszor megcáfolta a rosszindulatu, lekicsinylő és cinikus szólás-mondást.

És holnapunk — ebben biztosak vagyunk — ezerszer, százezerszer fogja megcáfolni még a mai eredményeinket is.

OROSZHEGYI K.

SZEMEK TÜKRÉBŐL...

Ezerhuru szülőföld. Belénkzsongó hangjainak mindenik akkordját aligha lehet szavakban visszaadni. — Egy-egy töredéket próbálok megszólaltatni abból a „dalszövegből", amely csak „ugy jött", komponáló szándék nélkül, keresetlenségével meginditón.

„Szivárvány-havasán felnőtt rozmaringszál / Nem szereti helyét, el akar hervadni..." — dalolta 1944 telén a fadöntők éghasogató tüzénél ifjukori kenyeres pajtásom, Kiss Győri. Fujtuk az éneket, de nem jókedvünkből. Tudtuk, hogy benne éppen az a nagyon igaz, hogy — szeretjük földünket, jaj, de az... szépségével tudott viszontszeretni csupán...

Iasi melletti Deleni 1949 március 1. Odaérkeztemben ezt jegyeztem fel: „Egy régen elkopárult domb uralja még mindig a falu képét, bizony máshonnan, nem innét ihletődött a Festői Románia Vlahuța-ja. Moldva valóban művészvászonra kivánkozó vidékeit is volt alkalmam látni. ...Engem mégis éppen a Deleni-i táj ragadott varázslatos hatalmába: Alkonyatkor gyujtott mécsvilágnál egy fonni még tudó anyóka, Apetre Zinaida — mesélni is, haj, miként tudott!..

„... És akkor jött az aranyagancsu anyaszarvas, és ahogyan iddogált a Kopárdomb egyik csermelyéből folyóvá dagadozék a viz, szép csendesen, mint a kenyértészta... És akkor jött az aranyagancsu ünőszarvas, és amint beléivott a Kopárdomb másik forrásába — szinaranyvá váltak valamennyi szölővenyigén a fonnyadt fürtök...". S látomásához az öreg szempár olyan fényeket volt képes fel-felvillantani, amelyek melegségükkel érlelgetni tudták — a Beteljesülést... Akkor este fokhagymás csirke mellé került puliszka az őszfürtü Zinaida Apetre asztalára és elém. Ám Zinaida anyó — ugy, ahogyan mindig, — szivében is teritett asztalt a messziről jött vendégnek. Olyan cikornyáztalanul pompásat, amilyenre csak gazdag lelkületü Valaki lehet képes!...

Szivárvány-havasnak ölében születtem, / Hej, azt a hegy-völgyet meg is megszerettem, és... értékelni később a sik vidéket is nagyon megtanultam! Mostanában pedig olyan képeket szirmositott elém ez a föld, amelyeket ugy két évtizeddel ezelőtti ittjártomban harmatgyöngyözéstől piros napszálltáig sem vehettem észre. Mostanság nem csak az igézett meg, hogy — valóban! — „Akkor szép a buza,/ Mikor tengerszéles...". És nem is csupán az büvölt el, hogy: a kenyérgabona másodvetését öntöző szórófejek vizparányszerenádjába szivárványt füzött a Marosból égre uszó Nap. Hanemhát... hogy csak egyet mondjak: Mintha szellőfuvintásra egyszeribe ébredt volna álmok ös évszázadaiból, ugy ragyogott fel százegynéhány ránc közül id. Suhajda János bácsi szeme, amikor egy tapasztalatcserén először pillantotta meg a kisiratosi „esőgyárat". — A legigazibb tájélmény nekem ez volt, és a megannyi ehhez hasonló...

Szemek tükréből szerettem meg nagyon a huszmillió ember földjét! Földemet. — Amely már a Hargita környéki ipart is minden nap megtermi. E tükrök hozták közel hozzám is, az én szivem teritékére is az Onesti-Borzesti-Săvinesti-szépitő kombinátot, avagy a kohászat galaci fellegvárát. E szemeknek (vaskapui „vizből" nyert fénynél is csodálatosabb!) sugárvesszeje usztat merengő tekintetem elé — a Marosra is konstancai hajókat. Szemek, mélytüzü fekete, vagy mélázó kék szemek... ragyogtatják el hozzám, Mangálián is: a tanácstornyos Arad, a halastavasodó Majlát, az európai hirü Szentannai Mezőgazdasági Termelőszövetkezet — és az immár öntözéses a Deleni-i domb felejthetetlen képét.

Ilyen, mazsorba illeszkedő hangjegyfények trilláznak bennünk ma is, holnap is, amikor összhangként jelentkezik bennünk érzés és tudat: Szeretjük Hazánkat!

SIMONFI IMRE

Az iskola az életre nevel

Ha megirnák 25 év oktatástörténetének monográfiáját, a könyv szellemi felszabadulásunk arany lapjait tartalmazná. Az anyagi javak termelését mennyiségekben mutatják ki. Nehéz azonban a tudás, a szellemi javak megmérése. A rohanó idővel változik a mérce, változnak az igények és követelmények. A liceum elvégzéséről a XX. század elején is érettségi diplomát állitottak ki. Azok, akik ezt az okiratot megszerezték, már jogot formálhattak az érvényesülésre, előnyben részesültek. A század második felében a tudományok differenciálódásának forradalmi korszakát éljük. Az általános müveltség alapismereteinek megszerzését további szorgalmas tanulásnak kell betetőznie, hogy szakképesitésben összegeződjék a sok évi munka. Egy ország szellemi kapacitását jól felkészült szakembereinek száma, de tudásuk **minősége** is képezi. Nem véletlen, hogy a X. kongresszus fontos teret szentel a káderképzésnek: **„Gazdasági és társadalmi haladásunk nagy céljainak eléréséhez felette fontos, hogy kádereket neveljünk és szakképesitsünk a dolgozók minden kategóriájában, hogy a szakemberek és technikusok ujabb nemzedékeit készitsük fel. Az oktatás fejlesztésére és sokrétübb kiépitésére irányuló egész politikánkat ennek a követelménynek megfelelően szabjuk meg".** (Az RKP KB Jelentése, előterjesztette Nicolae Ceaușescu elvtárs). A Központi Bizottság Irányelvei és a tavaly életbelépő Oktatásügyi Törvény hosszu időre meghatározza a tanügy fejlődésének irányvonalait.

A IX. kongresszus óta eltelt időszakban megyénk területén fejlődött és tökéletesedett a tanügy. 1965-höz viszonyitva 1969-ben 20-szal több intézet, 598 különböző iskolatipus működött. Minden, tehát összesen 127 általános iskolában bevezették a nyolcosztályos kötelező tanulási időtartamot. Idén végeztek 12 osztályt először a liceumok tanulói. Bebizonyosodott, hogy tudásuk alaposabb, felkészültségük elmélyültebb az elmult évek 11 osztályt végzett abszolvenseiénél. A juniusi vizsgaidőszakban a jelöltek 92 százaléka (1119) szerezte meg az érettségi diplomát.

Az idén a megye három helységében 7 szakliceum működött: 3 mezőgazdasági, egy-egy ipari, gazdasági, pedagógiai és zeneiképzőművészeti liceum. Növekedett a szakiskolák tanulóinak száma (8566), az inasoké, akiket már a munkahelyen képeznek ki és a középiskolai végzettséget követő öt technikum növendékeié is, akik magasabb szakképesitést szereznek a különböző technikusi pályákhoz.

A sokoldaluan fejlett szocialista társadalom igényeinek megfelelően tudományos felmérés tárgyát képezi jelenleg a kötelező tizosztályos általános iskolára történő átmenet anyagi és szellemi feltételeinek előkészitése és biztositása. Már az idén megkezdődik a tanitás néhány általános iskola IX. osztályában, természetesen csak ott, ahol a feltételek biztositottak. Két év mulva mindenütt kötelezővé válik a tizosztályos általános oktatás gazdasági, társadalmi-kulturális haladásunk követelményeinek megfelelően, hogy az iskola magasabb foku müveltséggel és szakértelemmel rendelkező ifju nemzedékeket bocsáson az ország rendelkezésére.

Az utóbbi öt év alatt biztositották és fejlesztették az oktatás anyagi alapjait. Számos uj iskola nyitotta meg kapuit. A IX. kongresszus utáni időszakban az osztálytermek száma 1874-ről 2140-re emelkedett, s ezeknek nagyrészét teljesen uj butorzattal rendezték be. Több, mint 8 millió lejt forditottak csak 1969-ben a teljesen ingyenes tankönyvekre, szemléltető eszközökre, berendezésekre és ösztöndijakra. A különböző tipusu iskolák, liceumok, óvodák 84 659 növendékének, 4391 nevelőjének és kisegitő tanszemélyzetének minden feltételt biztositottak ahhoz, hogy az időszerű követelmények szintjén tanulhassanak és tanithassanak.

A fejlődés kötelezi az iskolát, hogy lépést tartson az idővel. A nagy tudományos felfedezések modern szemléltetést és módszereket igényelnek. A megszaporodott információk közvetitése is felgyorsult. Ahhoz, hogy az elmélet és gyakorlat összekapcsolódjék, s az iskola az életre tanitson, a nevelőknek is haladniok kell a korral. Uj gyakorlatként jelentkezik a megye oktató-nevelő munkájának kiteljesedésében az idén először megrendezett tudományos ülésszak, a történelem tanárok értekezlete, az iskolák diákköreinek szessziója stb. Mindinkább több modern fizikai és kémiai laboratórium (84) edzi tanulóinkban a tudományos gondolkodás gyönyörüségét, neveli a kiserletezés izgalmában a jövő kitünően képzett szakembereit. Nem csoda, hogy érettségizőink 30—35 százaléka orvosi, mérnöki és tanári egyetemek felvételi vizsgáin sikeresen szerepel.

A tények sokatmondóak. A román iskola hagyományait világszinvonalra emelő intézkedések helyességét igazolják. De éppen a X. kongresszus megállapitásai figyelmeztetnek, hogy az oktató-nevelő munka további fejlesztése korántsem problémamentes. Az iskolai élet minden tényezőjének — a nevelőknek, szülőknek, tanulóknak, és nem utolsó sorban, az ifjusági szervezeteknek — érvényesitenie kell minden energiáját, hogy a párt utmutatásainak szellemében kitünően képzett, a hazához és a párthoz hü honpolgárokat, a termelésben helytálló szakembereket neveljenek. Nem látszateredmények — előregyártott nyilt lecke, kierőszakolt tiszta tizes bizonyitvány, tanári ältekintély stb. — mutatják egy iskola rangját, hanem az, hogyan érvényesülnek növendékei az életben. Mert az iskola az életre nevel. Mert az iskolának ez a hivatása. Mert az iskolának ez a szent kötelessége.

RÉHON JÓZSEF

Tájékoztató

Filmek

MUREȘUL: Becsületbeli kérdés (10, 14.15, 16.30, 18.45, 21. Kedvező idő esetén 21 órakor a kerthelviségben.)

STUDIÓ: Cosel grófnő I.—II. (10, 14 17, 20. Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben).

VICTORIA: Román filmhét: Vasárnap 6 órakor (11, 14, 16, 18, 20).

IFJUSÁGI: A barázdabillegetők hadserege ismét harcol (11, 17, 19, 21. Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelviségben).

PROGRESUL (Ujarad): Amikor a halak jönnek (18, 20).

SOLIDARITATEA (Gáj): Hamupipőke cipője.

CFR (Grădiste): Vörös aratás (17, 19)

VIDÉKI MOZIK MŰSORA:

PÉCSKA: Arkansasi aranyásók

LIPPA: Maidnem tökéletes bűntett

BOROSJENŐ: Adio Gringo

KISJENŐ: Adió, Gringo

SZENTANNA: Komédiások.

VILÁGOS: Becket.

PANKOTA: Made in Italy

VINGA: Titkos rajzok.

SEBES: Az éjszaka az álmoké.

KÖRÖSBÖKÉNY: Még néhány dollárét.

Televizió

Péntek, augusztus 22.

17.30 Hirek
17.35 Pionirok studiója
18.00 „Albatros" irodalmi folyóirat
18.30 A román tudomány eredményeiből
19.00 A főváros operaéletéből
19.32 Hiradó Időjárásjelentés
20.00 A haza 25. felszabadulási évfordulójának szentelt diszelőadás
21.30 Müvészfilm — Négy lépésre a végtelentől
23.05 Hiradó. Időjárásjelentés.

Színház

SZOMBATON, augusztus 23-án, 20 órakor: *Vlaicu Vodă.*

VASÁRNAP, augusztus 24-én, 20 órakor: *Un petec de cer.*

Múzeum

Az Aradi Muzeum megtekinthető naponta 10—13 és 17—20 óra között a Kulturpalotában. Hétfőn zárva.

A Muzeum alábbi osztályai vannak nyitva:

— Román népmüvészeti kiállitás;
— Régészeti kiállitás;
— Képzőmüvészeti tárlat;
— Az 1848—49-es forradalmi muzeum.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, augusztus 22-én változó idő, napközben felhőátvonulások, amikor — főleg a hegyvidékeken — záporeső, zivatar lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő nyugati szél. A hőmérséklet emelkedik. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13-17 a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 24 és 28 fok között váltakozik.

Várható időjárás augusztus 23-án és 24-én: továbbra is változó idő. Felhős égbolt és futó eső lehetséges. A hőmérséklet az időköz elején nem változik, majd fokozatosan csökken.

A Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 35-69, 16-92, 30-87. Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A. 40 168